

Zadarmo

Noviny o živote Bratislavy,
jej mestských častí
a všetkých Bratislavčanov
vydáva NIVEL PLUS, s.r.o.
Vychádzajú dvakrát v mesiaci
v náklade 159 000 kusov.
Registrované na KÚ Bratislava
pod číslom 8/KÚB/248/13-8/98

Bratislavské Noviny

Redakcia:

Gorkého 6, Bratislava 811 01
Telefón a fax 544 100 28
Administrácia
a príjem inzerce tamiež.
Vytlačil AVI line, s.r.o.
Do poštových schránok
bratislavských domácností
roznáša Surema, s.r.o.

Štvrtok 10. decembra 1998

Pressburger Zeitung ~ Pozsonyi Újság

Ročník I. ~ Číslo 8-9

Milí priatelia,

opäť je naše mesto plné predvianočného vzrušenia, vône pečenej klobásy, klinčekov a vareného vína. Priblížil sa príjemný vianočný čas, keď ľudia spomalila životné tempo, prestanú sa pachtieť za úspechom a slávou a chcú byť k svojmu okoliu lepší a pozornejší, ako boli doteraz. Skúsme aj my na chvíľu postáť, zamyslieť sa a obzrieť za uplynulým rokom. Je na každom z nás, čo uvidí, či bude spokojný s vykonaným dielom a skutkami, ktoré ukazujú, akí sme vlastne boli a sme.

Už štvrtý mesiac dostávate do poštových schránok Bratislavské noviny, ktoré vás chcú potešiť a informovať o všetkom, čo sa v našom meste deje, alebo diať bude. Teší nás, že môžeme aj touto trochu prispieť k tomu úžasnému projektu zmien, ktoré Bratislava a jej mestské časti v uplynulých rokoch zažili a stále ešte zažívajú. Do mesta sa vrátila atmosféra, ktorá sa pred desiatkami rokov kamsi vytratila, a ktorá mnohým z nás tak veľmi chýbala. Mesto konečne opäť žije jedinečným a neopakovateľným štýlom, ktorý má taký zrozumiteľný prívlastok - bratislavský. Veríme, že aj Bratislavské noviny sa raz stanú jednou z tradícií tohto mesta, ktoré dnes po rokoch ožívajú.

S príjemnou vôňou vianočného pečiva a atmosférou pokoja, porozumenia a lásky sa k nám blíži aj koniec tohto roka, ktorý zásadným spôsobom zmenil životy nás všetkých. Rok 1998 bol ťažký, náročný a prísny. Potvrdil, že spravodlivosť nemusí byť vždy slepá, že pravda a láska nemusia stále dostávať „na frak“. Zaželajme si preto, aby sa tento rok skončil v znamení zmien, pre ktoré sa obyvatelia Slovenska, Bratislavy a jej mestských častí rozhodli, aby sme nový rok začali s dobrou náladou, vierou v lepší svet a s úprimnosťou v srdci.

Všetko najlepšie, priatelia!

BRATISLAVSKÉ NOVINY

Príjemné
a pokojné prežitie
vianočných
sviatkov
želajú všetkým
Bratislavčanom

Bratislavské
Noviny

PF 1999

Vianočný tovar a všakovaké dobroty lákajú na Vianočné trhy na Hlavnom námestí už tradične tisíce Bratislavčanov. Okrem kúpy vianočných darčiekov tu možno precítiť aj pravú predsviatočnú atmosféru. FOTO - Vladimír Mišauer

Vitajte na prechádzke po Laurinskej ulici

STARÉ MESTO

Dnešným dňom je ukončená ďalšia etapa obnovy bratislavskej pešej zóny. Vynovená a vydláždená Laurinská ulica tak ponúka príjemnú prechádzku po krásnejom korze, ktoré sa v uplynulých štyroch rokoch podarilo naplno prebrať k životu a vrátiť mu jeho niekdajší lesk. Nová dlažba, dobové osvetlenie a smetné koše, novovysadené stromy, obnovené domy, znovutvorené kaviarne - to všetko dáva Laurinskej ulici stále príťažlivejšiu tvár.

Ako v tejto súvislosti uviedol starosta Starého Mesta Andrej Ďurkovský, je prí-

jenné konštatovať, že bratislavské korzo opäť žije. „Chcel by som pozvať všetkých Staromešťanov a Bratislavčanov na prechádzku po Laurinskej ulici, ktorú chceme opäť vrátiť chodcom,“ uviedol starosta Ďurkovský. Vyjadril presvedčenie, že vynovená Laurinská bude pekným predvianočným darčekom všetkým obyvateľom, ktorí majú Bratislavu a jej Staré Mesto radi. Tí, čo 10. decembra pozvanie starostu prijali, pochutili si na dobrom predvianočnom guláši a varenom víne, ktoré Andrej Ďurkovský spoluobčanom ponúkal.

Vzhľadom na predvianočný čas vyzvala mestská časť Staré Mesto všetkých

obchodníkov, živnostníkov a podnikateľov, ktorí majú svoje prevádzky na korze, aby predĺžili otváracie hodiny a umožnili tam ľuďom nakupovať až do 20. hodiny. Treba oceniť prístup staromestských obchodníkov, ktorí svojim zákazníkom vyšli vo väčšine prípadov v ústrety.

Nová dlažba na Laurinskej ulici prikrýla unikátne archeologické nálezy, ktoré pri rekonštrukcii jej povrchu objavili mestskí pamiatkari. Na jar túto časť ulice dotvorí zavesená replika mreže, ktorá spolu s osvetlením v dlažbe bude symbolizovať pôvodnú Laurinskú bránu, zvyšky ktorej tu našli (red)

Premiér želá Bratislave, aby nebola kalamita

Aj Bratislavčania v septembrových parlamentných voľbách výrazne prispeli k zmene, ktorú Slovensko prežíva. Jej symbolom sa stala nová vláda, ktorej predsedu Mikuláša DZURINDU sme sa opýtali, aké zmeny môžu od jeho kabinetu očakávať Bratislavčania.

- Bratislavčania môžu od novej vlády očakávať nový prístup k ich mestu. Bude to prístup partnerský, žičlivý a otvorený na diskusie o základných vitálnych funkciách mesta a problémoch jeho obyvateľov. Občania celkom určite môžu očakávať, že budeme čoraz viac kompetencií z rúk štátnych úradníkov presúvať k predstaviteľom miestnej samosprávy, k starostom a primátorom, ktorí sú kontrolovaní priamo občanmi. Okrem kompetencií budeme Bratislave a ostatným mestám presúvať aj výraznejší podiel na daniach, ktoré obyvatelia týchto miest platia. Bratislavčania môžu od novej vlády očakávať aj to, že vytvorí tie najlepšie predpoklady, aby k nám prichádzalo stále viac významných hostí a návštev zo zahraničia. Budú to

Naš rozhovor

výrazné signály pre obyvateľov susedných štátov a medzinárodnú verejnosť, že Slovensko je kultúrnou a civilizovanou krajinou, kde žijú pohostinní ľudia. A to je najlepší spôsob, ako zvýšiť prílev turistov, ktorí nechajú v Bratislave peniaze. Od novej vlády môžu občania očakávať, že sa nebude skrývať pred mafiánmi, že nebude trpieť korupciu na štátnych úradoch, že bude občanov chrániť, aby sa nebáli večer chodiť po pekných a stále sa skrášľujúcich bratislavských námestiach a uliciach.

Bližšie sa voľby do orgánov miestnej samosprávy. Čo od nich ako predseda vlády očakávate?

- Že sa v nich presadia politici podobného razenia, ako sú v Slovenskej demokratickej koalícii a v našom vládnom štvorzápahu. Že to budú politici, ktorých základným princípom bude zodpovednosť a úcta k zákonu. Očakávam, že sa presadia spoloční kandidáti na poslancov miestnych

zastupiteľstiev, starostov mestských častí, poslancov mestského zastupiteľstva a primátora, ktorých nominovala Slovenská demokratická koalícia, KDĽ, DU, DS, SDSS, SZS a Strana demokratickej ľavičky. Som presvedčený, že sú to ľudia, ktorí budú slúžiť spoluobčanom, ktorí budú verne a dobre spravovať zverené majetky a peniaze tak, aby to bolo na prospech všetkých Bratislavčanov.

Čo zaželite Bratislavčanom pod vianočný stromček a do nového roku?

- Pod stromček aj do nového roku by som chcel obyvateľom Bratislavy zaželať tri základné veci. To, čo je pre každého človeka najvzácnejšie - pevné zdravie. Po druhé Bratislavčanom želim, aby nebola snehová kalamita. A po tretie im želim, aj keď v prechodnom období od nástupu po predchádzajúcej vláde budú mať isté starosti, aby čo najskôr a čo najviac pocítili konkrétne pozitívne zmeny aj na vlastnej koži, na vlastnej životnej úrovni, ale predovšetkým na zlepšení spolunažívania ľudí. Zhováral sa Slavo Polanský

Bratislavčania, nezabudnite ísť voliť!

BRATISLAVA

V piatok 18. decembra sa o 14. hodine opäť otvoria volebné miestnosti. Aj Bratislavčania budú voliť svojich zástupcov do orgánov miestnej samosprávy. Voľby sa skončia v sobotu o 12. hodine.

Účasť voličov v komunálnych voľbách síce nie je povinná, ale je rovnako dôležitá ako účasť vo voľbách parlamentných. Bratislavčania sa o tom presvedčili už v septembri. Vysoká voličská účasť, ako aj samotný výsledok parlamentných volieb všetkých vyličil z ilúzie, že občan nič nezmože. VOLIŤ zmysel má a VOLIŤ ísť treba. Treba využiť túto možnosť a zvoliť si tých, ktorí budú najbližšie štyri roky spravovať naše mesto a vašu mestskú časť. Bratislavčania, ktorí prídu k volebným urnám, dostanú štyri volebné lístky - budú voliť primátora Bratislavy, starostu mestskej časti, poslancov bratislavského mestského zastupiteľstva a poslancov miestneho zastupiteľstva mestskej časti, v ktorej žijú. Na hlasovacích lístkoch pre voľby do mestského, resp. miestneho zastupiteľstva treba zakrúžkovať poradové čísla tých kandidátov, za ktorých volič hlasuje. Najviac však môže zakrúžkovať taký počet kandidátov, aký má byť v príslušnom volebnom obvode zvolený. V prípade voľby primátora, resp. starostu treba zakrúžkovať len číslo jedného kandidáta, za ktorého volič hlasuje. Inak upravené hlasovacie lístky budú neplatné.

Na rozdiel od volieb parlamentných vo voľbách komunálnych nie je možnosť hlasovať na tzv. voličský preukaz, pretože každý volič môže hlasovať len v tom volebnom obvode, kde má trvalé bydlisko. Dohľadania vo volebných miestnostiach, priatelia. (red)

Primátorčiť chcú až dvanásť

BRATISLAVA

V minulom vydaní sme omylom uviedli, že kandidáta na primátora Ladislava Setnického nominovala koalícia SOP-BOS. Správne malo byť, že je kandidátom len SOP. Pre úplnosť zoznam všetkých kandidátov na primátora Bratislavy uverejňujeme ešte raz.

Jozef Moravčík (KDĽ, DU, DS, SDĽ, SDSS, SZS, SDK)
Jozef Dubníček (SES)
Árpád Duka-Zólyomi (SMK-MKP)
Július Binder (HZDS, SNS)
Stanislav Pánik (SNJ)
Ladislav Setnický (SOP)
Peter Rohal (Republikánska strana)
Peter Beňuška (nezávislý)
Alojz Hlina (SMD)
Erika Vincoureková (NEI)
Milan Mojš-Kováč (SEÚ)
Zoltán Adorjan (JSP)

V Ružinove otvorili nový Prior

RUŽINOV

V utorok 8. decembra otvorili v Ružinove nový obchodný dom Prior. Bude sídliť v zrekonštruovanej budove ružinovského obchodného domu na Tomášikovej ulici a stane sa jedenástym Priorom v sieti obchodných domov tejto značky na Slovensku.

Vo vynovenom ružinovskom Priore, ktorého rekonštrukcia trvala takmer dva roky, bude najväčší slovenský supermarket s potravinárskym tovarom. Zákazníci tu na ploche vyše 10 000 metrov štvorcových nájdu i viacero menších špecializovaných obchodov s rôznym sortimentom tovaru, kaviareň, detský kútik a svoje služby budú ponúkať aj kvetinári, kľučiar a opravári obuvi.

V ponuke budú napríklad svietidlá, elektrospotrebiče, foto služby, pekáreň, knižkupectvo, športové potreby, odevy, nábytok, domáce potreby, železiarstvo, kožené výrobky, bicykle, hračky. Od starého obchodného domu sa bude odlišovať aj novou dlažbou, osvetlením, klimatizáciou a zväčšenými vstupmi do jednotlivých priestorov. Motorizovaným zákazníkom je k dispozícii parkovisko pre 200 automobilov. Nový Prior bude otvorený cez týždeň do 20. a cez víkend do 18. hodiny. (bn)

V Novom Meste budujú ihriská

NOVÉ MESTO

Na Rešetkovej ulici vzniklo v týchto dňoch nové hokejbalové ihrisko. Jeho výstavbu zabezpečila mestská časť Nové Mesto v rámci plánu akcií na rok 1998. Po ihrisku v areáli Školak Klubu na Riazanskej ulici ide o druhé zariadenie tohto typu v Novom Meste.

Nové ihrisko v hodnote 420 tisíc korún bude slúžiť vyznávačom hokejbalu predovšetkým z okolia Tehelného poľa. Mestská časť plánuje postupne upraviť ďalšie asfaltové plochy, kde by mali vzniknúť univerzálne plochy pre loptové hry. V prvej etape sa práce začnú realizovať na detskom ihrisku na Kalinčiakovej, Ľudovom námestí, Škultétyho a Plzenskej ulici. (nm)

Horáreň je opäť krajšia

STARÉ MESTO

Koncom novembra dokončili v areáli horárne v Horskom parku obnovu historickej pivničky. Zo záhrady tak zmizla posledná z plechových garáží, ktoré rozhodne neboli ozdobou tohto príjemného prostredia.

Pivničku, v ktorej boli doteraz uložené rôzne materiály potrebné na obnovu a prevádzku horárne, sa podarilo opraviť aj vďaka sponzorskej pomoci Petra Niča so synom, Vladimírom Kubovčíka a firme T.c. Hoblina, ktorí poskytli rezivo a urobili tesárske práce. Obnovenú záhradu budú môcť Bratislavčania využívať aj počas zimných mrazivých dní, keď tu bude prírodné klzisko. Už v nedeľu 13. decembra je pre všetkých priateľov prírody pripravená akcia Nádielka v parku, ktorej súčasťou budú aj Susedské blšie trhy, vyvesovanie vtáčích búdok a krmičiek pre veвериčky, stretnutie dobrovoľníkov pri ohňoch a viacero prekvapení, pričom sa nezabudlo ani na najmenších ochrancov prírody. (pk)

Pamiatky a samospráva nášho mesta

BRATISLAVA

Napriek tomu, že pamiatkam by bolo najlepšie, ak by mohli byť nezávislé od volebných období a striedajúcich sa politikov a mohli sa tešiť permanentnej pozornosti a ochrane celej spoločnosti, nie je to celkom tak asi nikde vo svete a u nás už vôbec nie. Stále sú to konkrétne pracovníci vecí verejných, ktorých kvality a rozhrad, konanie a rozhodovanie má na ochranu a zveľádovanie nášho kultúrneho dedičstva, určujúci dosah. Nie je to inak ani v prípade nášho mesta.

Pri ohliadnutí sa späť, je zjavné, že po mnohých rokoch všestranného úpadku starých častí mesta, jeho trestuhodného zanedbávania a priam programovej likvidácii, v posledných rokoch aspoň na území historického jadra došlo k zásadnému obratu. K zmene, vďaka ktorej sa do našej utrápanej a smutnej starej Bratislavy postupne vracia jej špecifický charakter, atmosféra, čaro, a dokonca vôňa a šarm. Množstvo pozitívnych príkladov obnovených významných pamiatkových objektov a verejných priestranstiev z posledného

obdobia je na naše pomery úctyhodné, za čo starostovi Starého Mesta Andrejovi Ďurkovskému a jeho ľuďom patrí jednoznačné uznanie.

O príťažlivosti starých miest, ich štvrtí, ulíc a námestí však okrem celkového stavu a spôsobu prezentácie objektov historickej zástavby, úrovne zvládnutia vzhľadom obchodných parterov, uličného dizajnu, dlažieb, lavičiek a osvetlenia rozhodujú aj iné skutočnosti. Jednou z určujúcich je funkčná náplň budov. Predstavitelia samosprávy v predchádzajúcom období nedisponovali účinnými nástrojmi, ktoré by im umožnili ovplyvňovať funkcie objektov na území mesta. Boli sme svedkami doslovnej invázie prevádzok, ktoré oživovaniu centra mesta vôbec neprajú. Bankové a administratívne funkcie spolu s viacerými zastupiteľskými úradmi znamenajú nielen zablokovanie prístupnosti významných budov pre širšiu verejnosť, ale aj ich nežiaduce a neprirodzené umŕtvnenie mimo pracovného času. Spoznate ich podľa tmavých okien po večeroch a nedostupných prízemiach cez deň.

Samotná samospráva pod tlakom neúprosnej ekonomiky nie je v stave ani vo vlastných budovách vždy udržať, prípadne vytvoriť podmienky na tie funkcie, ktoré sú pre čulý život v starom meste nevyhnutné. Takých prevádzok, ktoré vytvárajú osobitú atmosféru, ozvlášťujú svoje prostredie, vnášajú do verejných priestorov, ale aj nádvorí starých domov ducha tradície, je na území historického jadra stále veľmi málo. Sem tam sa síce objavili, sú však v úplnej menšine a zápasia doslovne o prežitie. Takých prevádzok, ktoré nadväzujú na staré dobré tradície Bratislavy, tu takmer niet.

Niet pochýb, že dnešné postavenie samosprávy, ktorá by mala tak ako vo všetkých kultúrnych krajinách rozhodovať, ovplyvňovať, a teda aj zodpovedať občanom za všetko, čo sa kvality ich života a mesta týka, sa musí zmeniť. O tom, či to bude tak, rozhodnú výlučne naše hlasy pre zástupcov, ktorí sa k zmene nielen otvorene hlásia, ale majú na to aj preukázateľné predpoklady.

Alex Tahy,
Mestský ústav ochrany pamiatok

Spolu s Mikulášom prišla do Bratislavy aj bohatá snehová nádielka a dobrá nálada.

FOTO - Roman Benický

Prípád Revital sa skončil víťazstvom mesta

VIEDENĽBRATISLAVA

Vrchný krajský súd vo Viedni koncom októbra zamietol odvolanie rakúskej spoločnosti V. I. P. Bau-Projekt v kauze REVITAL, čím prakticky uzavrel tento spor. Riadna revízia proti rozhodnutiu odvolacieho súdu totiž nebola pripustená. Potvrdil to starosta Starého Mesta Andrej Ďurkovský, ako aj primátor Peter Kresánek s tým, že mesto bude od rakúskej spoločnosti požadovať náhradu vzniknutej škody.

Spoločnosť V. I. P. Bau-Projekt žiadala mesto, aby za odstúpenie od zmluvy v roku 1993 uhradilo takmer 150 miliónov šilingov. Magistrát spolu s mestskou časťou mali vyplatiť túto čiastku na základe nálezů Medzinárodného rozhodcovského súdu vo Viedni. Toto rozhodnutie však v marci tohto roku zrušil Obchodný súd vo Viedni a Vrchný krajský súd len potvrdil jeho rozhodnutie. Mesto Bratislava ani mestská časť Staré Mesto teda nemusia spomenutej rakúskej spoločnosti uhradiť ani šiling. Práve naopak,

rakúska spoločnosť bola rozhodnutím Vrchného krajského súdu vo Viedni zaviazaná uhradiť trovy odvolacieho konania vo výške takmer 300 000 šilingov.

Pre Bratislavu vznikla touto kauzou finančná strata asi 10 miliónov korún, ktoré bude mesto od rakúskej spoločnosti požadovať. Ak nebude spoločnosť V.I.P. Bau-Projekt schopná škody uhradiť, bude ich slovenská strana vymáhať aj formou exekúcie, uviedol starosta A. Ďurkovský. (brn)

Zdravie človeku nevynahradia žiadne peniaze

Čo hovorí ulica

že mi už ani nechýba. Len tie peniaze by sa zišli. Takže si vlastne želim, aby som si nejaký ten džob našiel.

Matilda M., sekretárka: Má také malé neobvyklé želanie, až sa to hanbím povedať. (Len povedzte.) Stále si neviem nájsť priateľa, ktorý by ma chápal, mal rád a bol úprimný. Verím, že aj keď ho nedostanem pod stromček, na budúci rok ho určite stretnem.

Ivana P., študentka: Možno to vyznie pateticky, ale želim si len zdravie, lásku

a porozumenie. Ak to všetko človek má, vtedy môže povedať, že je spokojný. A čo by som chcela nájsť pod vianočným stromčekom? To vám nepoviem. Mój Ježiško to však veľmi dobre vie.

Michal Z., operátor: Ten najkrajší darček som už dostal v septembri vo voľbách, keď nám svitlo na lepšie časy.

Anna K., skladníčka: Hlavne to zdravie si želim. Ja som už staršia žena a veľmi dobre viem, čo je v živote naozaj dôležité. Mladý človek si to možno až tak neuvedomuje, ale neskôr azda každý pochopí, že zdravie nevynahradia žiadne peniaze a majetky. (pol)

Mikulášsky darček od Siemensu

NOVÉ MESTO

Spoločnosť Siemens má na Slovensku a v Bratislave svoje aktivity už vyše 100 rokov. Vtedy tu vybudovala elektrické verejné osvetlenie, továrne na elektrické stroje, dodávala električky a trolejbusy. Dnes patrí na Slovensku medzi dvoch najväčších zahraničných investorov, ktorý zamestnáva okolo 6500 ľudí a dosahuje ročný obrat vyše 16 mld. korún. Potvrdením dlhodobých zámerov spoločnosti na Slovensku je rekonštrukcia sídla firmy Siemens, s.r.o., a ďalších spoločností Siemens na Stromovej ulici na Kramároch.

Kompletná rekonštrukcia a nadstavba si vyžiadali náklady asi 150 miliónov korún. Priniesla nielen rozšírenie administratívnych priestorov firmy, ale najmä rekonštrukciu obchodných priestorov na prizemí, ktoré boli v nevhodnom stave a nezodpovedali nárokom moderných služieb. Snahou Siemensu bolo umiestniť v tomto objekte také služby, ktoré na Kramároch chýbajú a nútia obyvateľov často cestovať do centra. Pribudla tu nová Tatra banka (jediná banka na Kramároch), lekáreň, holičstvo, kaderníctvo a kozmetika, čistiareň, ako aj predajňa mäsa, zeleniny a obuvi. Samoobslužná reštaurácia bude slúžiť nielen vyše 500 zamestnancom firmy, ale aj obyvateľom tejto lokality. Siemens zrekonštruoval tiež parkovisko, časť ktorého je k dispozícii verejnosti. Postavil tu aj zástavku MHD, ktorá tu predtým chýbala. Zrekonštruovaný objekt sídla Siemens bol otvorený 4. decembra. Ako sa vyjadrili predstavitelia Siemens, mikulášske popoludnie, ktoré pripravili obyvateľom Kramárov, malo byť darčekom ich firmy svojim susedom. (pk)

Delvita je už aj v Bratislave

PETRŽALKA

Na Nobelovom námestí v Petržalke otvorili v piatok 4. decembra prvý supermarket Delvita na Slovensku.

Obchodnou stratégiou Delvity je maximálne možné zjednodušenie vzťahov medzi odberateľmi a dodávateľmi tovarov. Supermarket ponúka asi 8 tisíc druhov tovaru rozdelených do jednotlivých programov. Medzi tie najúspešnejšie patrí program „Pre zdravie“ s nízkokalorickými výrobkami a program „Lev-né“ so sortimentom základných potravín s garantovanými nízkymi cenami. (del)

Predvianočné upratovanie

PETRŽALKA

Všade pomaly panuje predvianočná nálada, doma sa robia veľké upratovania. Všetok neporiadok, ktorý sa doma nazhromaždil po celý rok, vynášame von, nedbalo pohadzujeme ku kontajnerom.

Miesto toho, aby sme sa v čistých, teplých bytoch v duchu predvianočnej nálady pozerali na krásny biely sneh, ktorý nám pripravila pani Zima, tak spoza okien vidíme len vetrom rozfúkanú špinu a miesto bieleho snehu pozostatky po vyvenčených psoch. Všetci sa pozastavujeme nad neporiadkom v Petržalke, ale nerobíme si ho sami? Už sa len môžeme tešiť, aká krásna bude Petržalka po sviatkoch. Lucia Husáreková

Ako sa trávia

Vianoce vo svete

Vianočné sviatky, ako ich poznáme v našich zemepisných šírkach, nesprievádzajú v krajinách, kde sa Vianoce svätia, rovnaké zvyky. Odlišnosti sú nielen v samotnej príprave, ale i v priebehu týchto sviatočných dní. Takže aký je rozdiel medzi Vianocami u nás a inde vo svete?

TALIANSKO

V krajine na Apeninskom polostrove sa vianočné sviatky oslavujú podobne ako u nás. Jedným z rozdielov je to, že Taliani majú vždy živý vianočný stromček, spravidla jedličku. Darčeky sa otvárajú až po polnoci z 24. na 25. decembra. Väčší dôraz ako na večeru 24. decembra sa kladie na obed v prvý sviatok vianočný, pri ktorom sa schádza celá rodina.

VELKÁ BRITÁNIA

Vianoce na ostrovoch nie sú prísne rodinnými sviatkami ako u nás, preto je zvykom, že Briti po tieto dni chodia na rôzne večierky a party. K anglickým Vianociam neodmysliteľne patrí tradičný nákup - Plum puding, ktorý sa pripravuje s týždenným predstihom. Staré receptúry tvrdia, že čím je nákup starší, tým je chutnejší. Na sviatočný stôl 25. decembra sa podáva plnená pečená slepka, hus, najčastejšie však morka. Darčeky nosí Santa Claus 24. decembra a zostávajú vystavené na čestnom mieste až do Troch kráľov.

ŠPANIELSKO

Pod Pyrenejmi je hlavným vianočným pokrmom jahňacina, alebo ovčie či kozie mäso, v niektorých oblastiach tradičná morka. Na pobreží dominujú ryby a iné plody mora. Z cukrovínok prevládajú všetky možné druhy mandľových koláčov. Darčeky sa rozdáva až na Troch kráľov, ktorí prechádzajú ulicami španielskych miest a dedín a rozdávať malé darčeky.

USA

Spojené štáty sú zmesou rôznych kultúr a národností, preto i vianočné zvyklosti sú rôzne. Američania kladú väčší dôraz na oslavu 25. decembra, na tzv. Christmas Day, keď sa zídu pri večeri pripravenej z moriaka. Druhý deň, čo je u nás 2. sviatok vianočný, sa v Amerike neoslavuje. Vianočný stromček však v Amerike zdobia už niekoľko týždňov pred Vianocami. Ak by ste chceli vyskúšať, ako chutí pravá americká vianočná morka, pripájame jeden z receptov na jej prípravu.

Pečená morka

Na prípravu potrebujeme morku, jedlé gaštany, maslo, mäsový vývar, mleté čierne korenje, soľ, tymián, muškátový orech a petržlenovú vňať. Tuk a pečenie z morky nadrobno posekáme. Gaštany na jednej strane narežeme a varíme tak dlho, aby sa dali ľahko olúpať. Olúpané ich uvaríme v mäsovom vývare, prelisujeme a zmiešame s morčacím tukom a pečenu. Pridáme mleté čierne a posekanú petržlenovú vňať. Rozriedime vývarom z gaštanov. Morku naplníme plnkou, zašijeme a pečieme na masle za stáleho polievania.

Pečený vôl, Mikuláš a snehová kalamita

STARÉ MESTO

Mikuláš s takmer všetkým, čo k nemu patrí, prilákal v sobotu 6. decembra do centra mesta také davu ľudí, že čerstvo napadnutý sneh sa im priam topil pod topánkami. Neprekážalo. Ved' na Františkánskom námestí sa už od piatku opeká vyššie tristikilový vôl permanentne polievaný pivom, na Hlavné i Hviezdoslavovo námestie mali prísť Mikuláši a jarmočné predvianočné stánky sa priam prehýbali pod dobrotami.

Pečený vôl sa v Bratislave naposledy podával pred 257 rokmi, a tak nečudo, že viac ako tisíc zvedavcov si muselo vystáť skoro nekonečný rad, kým sa dostali k svojej porcii vola. Pravda až po tom, čo

delikatesu ochutnal starosta Starého Mesta Andrej Ďurkovič a primátor Bratislavy Peter Kresánek. Podľa aktérov podujatia - združenia Devínska brána - sa od roku 1741 v meste dosť premnožili voly, a tak sa „znovuoživením tejto historickej tradície pokúsime opäť zredukovať ich počet“.

Kým gurmáni koštovali (ochutnávka vola trvala do neskorého večera) na Hlavnom námestí a neskôr na Hviezdoslavovom námestí sa na radosť tisícov detí aj ich rodičov rozžiarili dva vianočné stromy. Zatiaľ, čo Mikuláš na Hlavnom námestí rozdával deťom dobroty, v priestoroch Incheby sa zišlo takmer 1800 detí z detských domovov na benefičný koncert ÚSMEV AKO DAR, ktorého mottom

bola veta „Každé dieťa raz bude mať svojich rodičov“.

Pred Národné divadlo prišiel nefalšovaný Mikuláš so sprievodom v koči s nefalšovaným dvojzáprahom, a cez masu ľudí sa ľadva dostal. „Chcete, aby som rozsvietil vianočný strom?“ spýtal sa a odpoveďou mu bolo zborové „Áno“. Vianočný strom charity zažiaril a na námestí zavládla naozajstná predvianočná atmosféra. Pred drevený Betlehem sa kúsok po kúsok posúval rad a celé námestie sa rozjasnilo pestrofarebným ohňostrojom. Teda - po rokoch Mikuláš, ako má byť, so snehom, ale aj so snehovou kalamitou a s dopravnými zápchami. No predovšetkým s radosťou v očiach detí. A o to vlastne ide, či nie? (vin)

Obnovenie tradície pečenia vola sa na bratislavskom Františkánskom námestí stalo lákavou atrakciou. Na chutnej „volovine“ si pomaškrtili stovky Bratislavčanov, ktorí túto pochúťku zapíjali vareným vínom. FOTO - Roman Benický

Ako vidia predvianočný zhon v uliciach nášho mesta traja bratislavskí štrícáci

STREETS OF BRATISLAVA

Mesto je s blížiacimi sa sviatkami opäť plné ľudí, ktorí v zhone zhánajú to či ono, chodia od obchodu k obchodu, náhli sa, pobehujú. V Bratislave však žijú aj takí, ktorí sa nikam neponáhľajú, ktorí len nemo stoja a pozorujú, čo sa to vlastne okolo nich deje. Nájdete ich na uliciach korza a určite ich dobre poznáte. Čumil, Napoleonovec, Schöner Nazi. A práve týchto troch bratislavských postaviek sme sa spýtali, ako prežijú vianočné sviatky a privítajú nový rok.

Ako vnímate ten predvianočný frmol?

ČUMIL: Ja si nesťažujem. Žien sa okolo mňa točí stále dosť, akurát čo sú trochu viac naobliekané. V lete, to bola paráda. Trochu mi prekáža, že len čo napadol sneh, nenašiel sa nikto, kto by mi ho z prilby odhrnul. Na druhý deň sa otepilo a, chválabože, to zo mňa stieklo. Horšie však bolo, keď začalo mrznúť. Taká zima mi na nohy už dávno nebola. Ešte dobre, že ich mám schované v kanáli.

NAPOLEONOVEC: Ja by som vám o tom mohol rozprávať. Od rána do noci sa na námestí stále pije, všetci sa tu napchá-

vajú cigánskou pečienkou, pečenou klobásou a lokšami. Ale, aby mi niekto prišiel niečo pod zub, to nie. Na mňa si nikto nespomenie. Len minule ma prišiel zahriať jeden Bratislavčan, ktorý už nevládal veľmi chodiť a zrejme si ma pomýlil s kamarátmi. Ešte dobre, že ma na druhý deň prišli umyť.

Čo budete robiť na Štedrý večer a cez vianočné sviatky?

SCHÖNER NAZI: Čo by som asi tak robil, vy chytráci. Trčať tu budem a pozorovať sa na toho bláznivého Čumila v kanáli. Musím sa priznať, že je mi tu utupno. Stojím, stojím, stojím. Aj by som sa poprechádzal, pošpaciroval po korze, ale nohy ako keby som mal zo železa.

ČUMIL: Čo by som asi tak robil, v kanáli budem, vy chytráci. Budem čumieť na toho bláznivého Náciho.

Čo si želáte pod vianočný stromček?

NAPOLEONOVEC: Ja len tú masť na kríž, čo mi stále sľubujete. Odkedy ma seklo v krížoch, tak sa tu krčím pri lavičke a nemám ani toľko sil, aby som tie otravné holuby odohnal, či dotieravé turistky klobúkom vyobšival.

ČUMIL: Keby som si mohol zaželať, tak

by som chcel nejaký kuker. Aby som lepšie videl, lebo takto vidím to, čo sa motá okolo mňa. Ale na Hlavné námestie už nedovidím.

SCHÖNER NAZI: Mne nechýba nič, len toho pohybu je málo. Inak som spokojný. Korzo je krásne vynovené, ako kedysi. Paničiek tu chodí okolo nespočet, len keby som si s nejakou z nich mohol poďakovať. To by sa mi náramne páčilo.

Ako privítate nový rok 1999?

VŠETCI TRAJA: Stratégiu sme vypracovali už dávno. Na Silvestra pred polnocou skočíme k Čumilovi do kanála, kde je teplúčko. Strelíme fľašku šampanského, pojeme nejaké chlebičky a počkáme na príchod nového roku. Ak všetko výjde podľa plánu, po polnoci príde možno aj Roland. Lebo podľa povesti raz do roka, a to práve v tej chvíli, keď sa starý rok stretne s novým, sa rytier Roland zvrtné na opačnú stranu a úctivo sa pokloní smerom k bývalej radnici, Burgu. Tým vzdáva úctu radným pánom, ktorí v dávnej minulosti položili život za slobodu mesta.

Za rozhovor ďakuje
Silvo Korzár-Bratislavský

Skrášlite si svoje príbytky

K pripravám na najkrajšie sviatky v roku neodmysliteľne patrí i vianočná výzdoba, ktorá sa z ulíc prenáša i do našich príbytkov. V nasledujúcich riadkoch vám ponúkame niekoľko typov, ako si skrášliť byt a vykúzlíť v ňom tú pravú vianočnú atmosféru.

Steny alebo okná si môžeme vyzdobiť trblietavým stromčekom, ktorý si zhotovíme z drôtu a striebornej alebo zlatej lamely. Drôtik omotáme lamelou a vytvárame z neho vianočný stromček, ktorý zavesíme na stenu alebo prilepíme na okno.

Aby sme navodili tu pravú zimnú náladu, môžeme okná vyzdobiť zimnými ornamentmi. Tie si podľa vopred nakreslenej predlohy vystrihneme z bieleho papiera a priehľadnou lepiacou páskou ich prilepíme na okno.

K Vianociam okrem tradičných nevyhnutných rekvizít patrí aj správna vôňa. Tú možno vytvoriť aj zhotovením si jednoduchého pomarančového svietnika. Z pomarančovej kôry vykrojíme hviezdy, na ktoré nakvapkaním horúceho vosku pripevníme sviečky. Voňavé svietniky naaranžujeme na misu alebo tanier. Aj keď v obchodoch už dostať nespočetné množstvo ozdobných predmetov, predsa len najväčšiu radosť nám urobia vlastnoručne zhotovené ozdoby na stromček. Na vianočný smrek či jedličku možno zavesiť aj papierové ruže, malé kytičky sušených kvetov, reťaze zo šípok navlečených na pevnú niť, šišky natreté striebrenkou, pingpongové loptičky previazané kúskom látky do vrecúška a previazané striebornou alebo zlatou mašličkou.

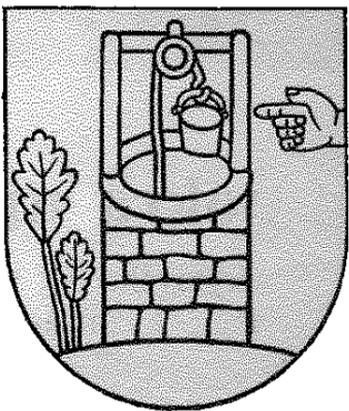
Na stôl alebo, ak chcete aj na stromček, si môžete zavesiť tiež papierovú pyramidu, ktorá posluží ako skrýša pre cukríky, sušené ovocie alebo oriešky. Výrobíme si ju z tvrdého papiera, ktorý zlepieme do tvaru pyramídy a oblepíme baliacim papierom podľa vlastných predstáv a fantázie.

Beugel

Na štedrovečernom stole by ani v jednej bratislavskej domácnosti okrem tradičných pokrmov nemali chýbať ani typické bratislavské rožky - Beugel. Tu je recept na ich prípravu.

Cesto si pripravíme z 1 kg polohrubej múky, 1 kávovej lyžičky soli, 200 g práškového cukru, 3 vajec, rastlinného tuku, 3 polievkových lyžíc oleja a vanilkového cukru. Na kvások potrebujeme 2 kocky kvasníc, po 1 lyžici kryštálového cukru a polohrubej múky a 1 a pol deci mlieka. Vypracované vláčne cesto rozdelíme na 4 bochníky a necháme 20 minút odležať. Každý bochník vyvaľkáme do kruhu a rozdelíme na 16 častí. Každý kus naplníme plnkou z pomletých orechov alebo maku. Z naplnených častí vytvárame rožky, ktoré necháme ešte pol hodiny kysnúť. Potom ich potrieme vajčekom a necháme stuhnúť na chladnom mieste. Stuhnuté rožky stlačíme na strane, čím vytvoríme mramorovú štruktúru a dáme upiecť.

Rozloha: 8,6 km²
Počet obyvateľov: 38 954
Hustota obyvateľov na 1 km²: 4530
Prvá písomná zmienka: 1574

■ Dúbravka je jednou z najvýhodnejšie situovaných mestských častí Bratislavy. Nachádza sa v lone krásneho prírodného prostredia Chránenej krajiny oblasti Malé Karpaty a na úpätí Štátnej rezervácie Devínska Kobyla.

■ Archeologické nálezy dokazujú osídlenie Dúbravky už v mladšej dobe kamennej. Početné vykopávky svedčia o sídlisku Keltov.

■ V chotári Dúbravky sa podarilo odkryť jedinečnú archeologickú pamiatku z 3. storočia nášho letopočtu - pozostatky antických kúpeľov a základy rímskej vidieckej vily Villa Rustica.

■ Dnešnú Dúbravku založili v polovici 16. storočia Chorváti ako osadu patriacu pod hradné panstvo sídliace na Devíne. V sedemdesiatych rokoch minulého storočia v hojnom počte prichádzali do Dúbravky noví obyvatelia z Moravy.

■ Hoci v súčasnosti v Dúbravke takmer nie sú vinohrady, z daňových súpisov sa dá usúdiť, že v 18. storočí predstavovalo vinohradníctvo významnú zložku poľnohospodárskej výroby.

■ V 19. storočí postihlo Dúbravku viacero pohrôm. Hneď na začiatku storočia pri nástupe Napoleonovho vojska k Viedni bola dedina vyplienená. V tridsiatych rokoch vypukol mor a po spustošení rakúskymi a pruskými vojskami v šesťdesiatych rokoch sa morová epidémia opakovala a dedina vyhořela.

■ Dúbravský požiarny zbor má dlhoročnú tradíciu. Bol založený v roku 1889 a jeho členovia okrem toho, že zachraňovali majetky občanov, angažovali sa aj v boji za slovenské jazykové práva v období zosilnenej maďarizácie.

■ Začiatkom druhého desaťročia nášho storočia začal v obci podnikat' bratislavský stolársky majster František Tavarik. Na pozemku Ferenča dráha postavil drevené chaty a prenajímali ich na rekreačné účely. Neskôr z nahromadeného postavil aj murované vily, ktoré stoja dodnes v tzv. Tavarikovej kolónii. Bohužiaľ, dnes je snaha premeniť Tavarikovu kolóniu na záhradkársku oblasť, aj keď odjakživa slúžila ako rekreačná zóna.

■ Za dvadsať rokov trvania prvej republiky vznikali v Dúbravke svojpomocné družstvá a spolky a v obci prekvital kultúrny život. Pôsobil tu ovocinársky spolok, vinohradnícky spolok, Červený kríž, hasičský dobrovoľný spolok, divadelný krúžok, hudobný krúžok, spevokol a Združenie mládeže.

OBCHODNÍCI, SKÚSTE ZMENU K LEPŠIEMU!

Denne čerstvé mäso a mäsové výrobky

Obchodné zastúpenie v Bratislave
 tel./fax: 6477-7035
 mobil: 0905-424-583

HRÁDOK Mäsokombinát, spol. s r. o., LUČENEC

Mestská časť Dúbravka nie je síce bohatá, má však čisté životné prostredie

Dúbravka rozhodne nepatrí ani k najväčším, ani k najbohatším mestským častiam Bratislavy. Ak by sme ju mali porovnať napríklad s Novým Mestom, ktoré má približne rovnaký počet obyvateľov, zistili by sme, že rozpočet Dúbravky je oproti Novému Mestu trojnásobne nižší. Je to dané predovšetkým skutočnosťou že do dúbavrskej kasy neplýnu peniaze z daní veľkých priemyselných podnikov, lebo ich tu niet. Na druhej strane sa Dúbravčania môžu pochváliť oveľa čistejším a príjemnejším životným prostredím. O uplynulom období sme sa porozprávali so zástupkyňou starostu Martou ČARNOGURSKOU.

- Uplynulé volebné obdobie sme začali schválením urbanistickej štúdie katastrálneho územia Dúbravky, aby sme mali podklad na usmerňovanie a podrobnejšie spracovanie lokalít. Je to zdĺhavý proces, ale umožní rozvoj investičných aktivít v ďalšom volebnom období. Stará Dúbravka dostala počas uplynulých štyroch rokov nový vzhľad. Bola dokončená kanalizácia, popravované komunikácie a bol položený aj nový asfaltový koberec. Pri kostole sme vyriešili parkovanie motorových vozidiel vybudovaním spevnených plôch. Obnovili sme pomník padlým v 1. svetovej vojne a pribudli aj

sadové a parkové úpravy v tejto chránenej pamiatkovej zóne.

Aj keď je Dúbravka len jedna, predsa ju možno rozdeliť na starú a novú. Čo ste urobili na sídlisku?

- Snažili sme sa skrásliť aj sídliskovú časť Dúbravky parkovými úpravami a údržbou zelene. Napríklad vyšliapané chodníky na trávnych plochách boli nahradené zámkovou dlažbou. Nárast motorizmu si vyžiadala nové parkoviská a spevnené plochy na uliciach Saratovská a Bazovského. Zrealizovali sme tiež Bratislavský informačný a orientačný systém a v spolupráci s magistrátom pribudla svetelná križovatka pri Dome kultúry. Teší nás, že sa poda-

rilo rozvinúť medzinárodnú kultúrnu spoluprácu medzi Dúbravkou, Viedňou - Döblingom, Šopronom a Grazom. Osobne mám veľkú radosť, že na Bazovského ulici boli zriadené dve dielne pre mentálne a inak zdravotne postihnutých ľudí. AKTIVA - sociálne služby a chránené pracovisko pri Združení na pomoc mentálne postihnutým ľuďom je zariadenie prvé svojho druhu v Bratislave. Môžu sa tu uplatniť tí mentálne postihnutí občania, ktorí nemali inú možnosť realizácie na trhu práce. Napríklad šijú, perú, žehli, ale poskytujú aj sociálne služby v domácnostiach pre starých občanov. Druhá dielňa zamestnáva zdravotne postihnutých, ktorí si sami nevedeli nájsť prácu. Podporili sme tiež projekt pomoci rodinám s autistickým členom. Bohužiaľ, nie celkom sa nám darí dobudovať infraštruktúru na sídlisku. Majitelia priestorov sa často menia a často sa mení aj zameranie prevádzok, čo nemôžeme ovplyvniť. Pozitívne však je, že sa rozšírila sieť malých predajní, predovšetkým potravín. Zhoršila sa tiež situácia v mestskej hromadnej doprave. Mnohé, najmä zrýchlené linky boli úplne zrušené, boli tiež pomenené trasy autobusov. Napríklad do Dérerovej nemocnice na Kramároch musia pacienti z Dúbravky teraz prestupovať.

Zhovárал sa
Václav Pankovčín

Do dúbavrskeho rozpočtu neplýnu peniaze z daní veľkých priemyselných podnikov, lebo ich tu niet. Dúbravčania sa však môžu pochváliť oveľa čistejším a príjemnejším životným prostredím, ako majú iné bratislavské mestské časti. Aj to zľahčilo byt' na niečo dobré.

FOTO - archív

Na budúci rok sa pripravuje výstavba úseku diaľnice Lamačská cesta - Staré grunty

Nasledujúci rok sa začne s výstavbou diaľnice D2 Bratislava Lamačská cesta - Staré grunty. Tento diaľničný úsek by mal okrem iného prispieť k zlepšeniu dopravnej situácie v Bratislave, k dopravnému odľahčeniu vo vnútri mesta a k zlepšeniu životného prostredia.

Súčasťou projektu je aj tunel pod Sitinou v dĺžke 1335 metrov, ktorý značnou mierou prispieje k odľahčeniu dopravy na Patrónke. Samotná trasa diaľnice sa začne na konci prevádzkovej diaľnice D2 Malacky - Bratislava, v mieste jej provízorného napojenia na Lamačskú cestu. Smerovo bude nadväzovať na

predchádzajúci vybudovaný úsek, pokračovať v trase Lamačskej cesty, potom sa odkloní smerom na benzínovú pumpu, ďalej cez Polianky, Mokrohájsky lesík, SAV až po tunel pod Sitinou. Tunel sa skončí nad súčasným hlavným vchodom do ZOO a ďalej sa diaľnica obľúkom napojí na už prevádzkované diaľničné predmostie Lafranconi. Tunel Sitina budú tvoriť dve samostatné paralelné tunelové rúry. Každá bude vybavená pre jednosmernú dopravu s dvomi jazdnými pruhmi. Podľa odborníkov v prípade nevybudovania tohto úseku diaľnice, Lamačská cesta už v roku 2000 nebude spĺňať kapacitné nároky a nevyhovie pri

zaťažení ani pri najnižšie povolenej požadovanej rýchlosti 50 km/h. Prekročenie prípustnej intenzity by sa pohybovalo od 265 po 1224 vozidiel za jednu hodinu (!), obyvateľstvo by bolo nadmerne ohrozené hlukom a imisným zaťažením. Keďže v dôsledku plánovanej výstavby dôjde k zmenám vo využití areálu SAV a ZOO, je navrhnutý do ZOO nový vstupný areál pri budove televízie. Podľa expertov je táto stavba z hľadiska vplyvov na životné prostredie a obyvateľstvo „jednoznačne pozitívna a výhodnejšia ako nulový variant“. Ukončenie tohto diaľničného úseku sa predpokladá v roku 2003. (bn)

Pripravuje sa výstavba bytov pre mladých

Mestská časť Dúbravka práve v tomto období pripravuje výstavbu 98 bytov do osobného vlastníctva na Nejedlého ulici, pričom sa predpokladá, že cena za meter štvorcový neprekročí hranicu 20 tisíc korún.

Mestská časť na seba prevzala úlohu koordinátora, investičnú činnosť zabezpečuje Generálny investor Bratislavy. Miestny úrad poskytol vhodný pozemok, zabezpečil projektovú štúdiu a mladým do 35 rokov poskytne pôžičku vo výške 300 tisíc korún so 7-percentným úrokom a lehotou splatnosti 15 rokov. Žiadosť si podalo 359 záujemcov o byt, z nich však len každý štvrtý spĺňa predpoklady, že pôžičku (aj zo štátneho fondu a stavebnej sporiteľne) bude môcť splácať. To znamená, že príjem žiadateľa musí byť vyšší ako 10 tisíc korún mesačne. Navyše, každý záujemca musí na začiatok vyplatiť 20 percent ceny bytu v hotovosti. Ako uviedla zástupkyňa starostu Dúbravky Marta Čarnogurská, uvažuje sa aj s výstavbou nájomných domov, ale to prichádza do úvahy až po dokončení domu na Nejedlého. Mestský úrad v súčasnosti eviduje 169 žiadateľov o nájomný byt. (pan)

Dúbravka má televízny kanál

Od októbra je v prevádzke regionálna televízia Dúbravka. Vysiela denne v čase od 17.00 do 18.30 h.

Jej náplňou je informovať o daniach v tejto mestskej časti, oboznamovať divákov so sieťou služieb, o kultúrom a spoločenskom dianí, o dopravnej situácii a podobne. V súčasnosti sa zameriava predovšetkým na komunálne voľby, predstavuje kandidátov a ich programy. (dub)

Pomoc autistom

Mestská časť Dúbravka sa angažuje aj v programe Phare - v Rozvojových programoch pre autistov, ktorý nadväzuje na doterajšie aktivity v starostlivosti o osoby postihnuté touto chorobou. Väčšina aktivít súvisí s edukačným a tréningovým programom TEACCH, ktorý realizuje Ústav prof. K. Matulaya od roku 1995.

V októbri tohto roku vznikol samostatný Úsek autizmu, ktorý si kladie za cieľ pomáhať rodinám, ktoré majú autistického člena. Keďže v minulosti potreby takýchto rodín neboli systémovo riešené, táto aktivita predpokladá jej ucelenejšie riešenie. Služby sú bezplatné a záleží len na záujme príbuzných. Úsek autizmu pripravuje tiež konzultácie pre príbuzných a pre pracovníkov iných domovov sociálnych služieb. (pan)

Nové klzisko je aj pre verejnosť

Od novembra je na Harmincovej ulici aj pre verejnosť prístupný zrekonštruovaný zimný štadión. Pre verejnosť je klzisko otvorené každý utorok od 16.00 do 19.00 a v dňoch pracovného pokoja od 9.00 do 12.00 a popoludní od 16.00 do 19.00. Jednotné vstupné je 45 korún.

V budúcnosti bude v priestore pod strechou pristavených ešte niekoľko podlaží, na ktorých budú telocvične, šatne a ďalšie zariadenia. (pan)

Napísali ste nám

Som 75-ročná dôchodkyňa - Prešpuráčka. Mojm tajným želaním je, aby Bratislava sa znovu stala tým, čím bola v minulosti - malým veľkomestom, do ktorého radi zašli na výlet ľudia z Viedne, Budapešti ale aj Prahy. Počas posledných rokov, keď možno obdivovať rýchlu obnovu historického centra hlavne korza, si získal moju dôveru starosta Ďurkovský. Dúfam, že s ľuďmi ako je on, sa časom podarí obnoviť zašlú slávu môjho rodného mesta. Očarilo ma vynovené korzo, aj domy na námestí pred Starou radnicou. Vnuk mi povedal, že sa stavajú podzemné garáže na mieste, kde bola záhrada za františkánskym kostolom. Vraj sa tam plánuje aj jej rekonštrukcia. Bolo by kúzelné, keby sa ju skutočne podarilo obnoviť. S netrpelivosťou očakávam otvorenie Starej tržnice, kde žieničky predávali rozličné dobroty a vôkol ktorej sa neraz šírila vôňa čerstvo upečených kačíc. Som rada, že sa konečne začalo aj s opravou hotela Carlton. Nejedno popoludnie som strávila v zimnej záhrade, kaviarni spolu so známymi, keď sme v tam ukončievali prechádzku po korze. Dúfam, že aj v budúcom období budú vo vedení mesta ľudia, ako je pán Ďurkovský, ktorí nielen slovami, ale aj činmi dokážu lojalitu k mestu, ktoré zo srdca ľúbim.

Helena Jassingerová, Staré Mesto

Nedávno som mal otrasný zážitok. Ako obvykle som sa zastavil na kávu v Edusche na Hlavnom námestí. Eduschovský bodyguard práve vyhadzoval z predajne zobračka. Zrejme tam zoberal a obťažoval hostí. Bodyguard vystrčil zobračku z dverí a brutálne ho zrazil na chodník. Úboziak si pádom rozbil hlavu, krvácal a ostal ležať. Všetci, ktorí sme boli svedkami, sme boli zhrzení touto surovosťou. „Prečo ste to urobili? Správate sa ako zvierá. Aspoň mu pomôžte, veď vidíte, že leží a krváca.“ Bodyguard úboziakovi nepomohol. Na výčitky mal iba spurnú odpoveď: „Ja poznám predpisy“. Okoloidúci pozbierali zobračkovi rozsypané mince, pridali mu ďalšie a poskytli prvú pomoc. Keď teraz prechádzam okolo Eduscha, zovrie mi žalúdok. Na dlažbe pred predajňou je stále zaschnutá krv a v predajni stále supne postáva surovce čakajúci na ďalšiu obeť. Neuverejte moje meno, pretože už nemám vek ani silu na konfrontáciu s eduschovským bodyguardom.

J. Š., Bratislava

So záujmom čítam spomienky pána Satinského, pretože som na Prayovej ulici a po Dunajskej ako dievča chodila denne do gymnázia. A tu by som chcela spresniť informáciu, že bývalá „knedlíková akadémia“ bola v budove terajšieho maďarského gymnázia. V tejto budove bolo štátne dievčenské reformné pedagógické gymnázium, ktoré malo vysokú pedagogickú úroveň. Na prízemí bola rodinná škola, ktorej sa hovorilo „knedlíková univerzita“. Naproti gymnáziu bol pekár, myslím, že sa volal Fleischhacker, a také slané rožky ako piekol on, dnes nikto nevyrobí. Povyše gymnázia bola predajňa pemíkov, bratislavských rožkov, makovníkov, orechovníkov a iného špeciálneho pečiva s fantastickou vôňou pri vstupe, sprevádzanom cenganím zvončeka. Bola to cukráreň Levis. Vedľa bola talianska zmrzlináreň so stolčekmi, na ktorých boli v pohároch oblátky, meno majiteľa si už nepamätám. Cestou do školy som išla popri chudobinci a starobinci s malou kapličkou, z ktorého zostala letná záhrada, detské ihrisko a klzisko. No v roku 1939 dobrá stará Dunajská, ako uvádza pán Eliáš, bola ovešaná zástavami s hakenkrajcom, čo bolo pre nás značné sklamanie!

Slavomíra Krížiková, Dúbravka

Abdulaisove dobrodružstvá II.

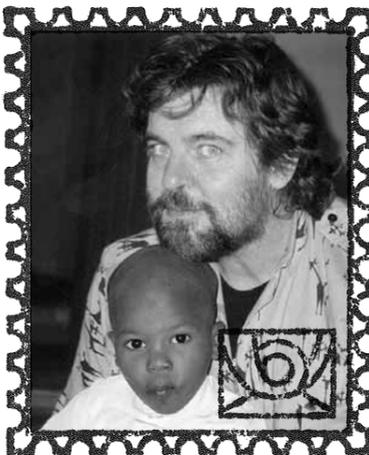
NAJÚŽASNEJŠÍ ŽIVOČÍCH

Až v Mali sa ukázalo, že Ibrahim Maiga nie je samostatne osamelou krúžiacou planéta ako väčšina z nás. Ibi je súčasťou najúžasnejšieho, najschopnejšieho a najodolnejšieho organizmu pod slnkom, ktorý, žiaľ, v Európe vyhynul. V Afrike prekvitá a volá sa: **kompletná rodina**. Mám na mysli tú naozajstnú veľkú moslimskú africkú rodinu, s niekoľkými mamami, desiatkou okatých súrodencov, po dome posedávajú vráskavé hnedé stareny, dvor je obsypaný strýkami, každú chvíľu sa objaví sesternica, prinesie do daru šatku a už zostane.

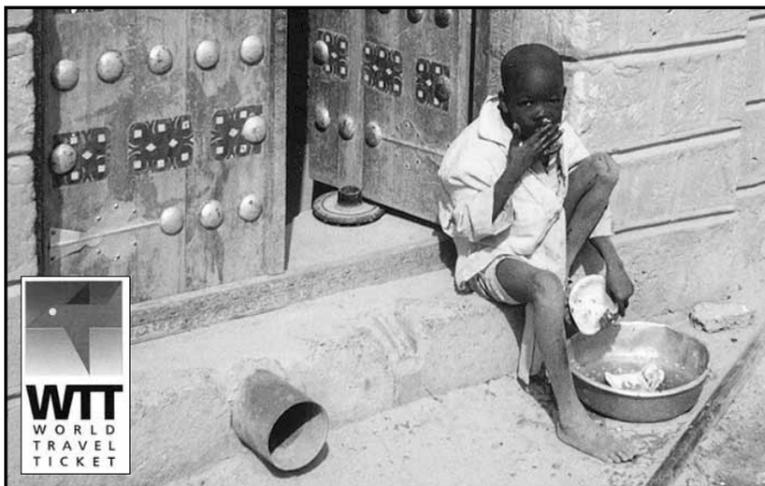
Keď po našom príchode do Bamaka od šťastia zomrela storočná sestra Ibiho otca, prišlo na pohreb asi dvesto príbuzných. (Raz som požiadal Ibrahima, aby mi spísal zoznam členov svojej rodiny. Vypýtal si čistý kancelársky papier, odišiel do vedľajšej miestnosti, po polhodine sa vrátil spotený s papierom neuveriteľne popísaným menami najbližších príbuzných na oboch stranách a povedal: „Prosím ťa, daj mi ešte jeden papier alebo radšej hned dva...“). Naozajstná africká rodina má tri hlavy, ktorými sa obzerá do minulosti, sleduje súčasnosť a predvída budúcnosť. Má nezrátateľné množstvo pozorných očí, zvedavých uší, desiatky obratných rúk, vytrvalých nôh, má nezanedbateľné množstvo výkonných pohľaví, ktorými sa nezadržateľne rozmnožuje. Tá rodina premýšľa, vetrí, útočí, bráni sa, fintí, klame, žartuje, škriepi sa, má svojich hrdinov, lakomcov, krásavcov. Ibrahim je spojený s celým tým úžasným neporaziteľným tvorom, ktorý je dokonale vybavený na to, aby prežil. Keď čítame o pohromách, ktoré Afrika priťahuje ako lajno muchy, čudujeme sa, že tam vôbec ešte dáki ľudia žijú. Američania by boli dávno mŕtvi. Európania zúfali. Rusi znepokojení. No africká rodina žije ako keby sa nič nedialo. Zbytočne som sa v Timbuctu vyplašil, zabudol som, že na chvíľu aj ja som mravček, čo patrí k neporaziteľnému mravenisku, trúd, čo sa votrel do úľa, že som v africkej rodine, tak čo sa bojíš...?

NECHCÚ NÁM ICH DAŤ (LETENKY) Ibrahimov bratranec Moctar El-bouchari zisťoval, čo sa dá spraviť s naším odletom. My s Ibim sme zatiaľ mali vznešený program: vybrali sme sa navštíviť príbuzných. Poletovali sme, keď už zostanem pri tom skromnom podobenstve úľa, ako včielky z kvetu na kvet. Rituál bol stále rovnaký. Zostali sme pred domom a Ibrahim „zmeneným“ hlasom pozdravil. Z domu vyšiel príbuzný a žasol. Ibrahim sosákom nasával

Bratislavčan na cestách

nektár toho úžasu. Príbuzný chvíľu nechápavo pozeral, potom si pretrel oči a začal sa smiať takým vysokým chrapľavým smiechom, aký používajú Afričania, keď im vyrazí poisťky. A vtedy Ibrahim roztvoril smaragdovo žiarivý pávi chvost svojho šarmu a svetáctva, otočil sa na päte ako manekýn, aby si ho mohli kompletne vychutnať a potom sa začali s príbuzným navzájom búchať do pliec a tancovali nádherný rituálny tanec a vyžarovali toľko pozitívnej energie, ako keď uprostred slnečného poľudnia vzplanie 1000-wattová žiarovka. Bolo to úžasne obohacujúce, takých prvých šesť, ale po troch hodinách mi tie návštevy liezli na nervy, lebo boli jedna ako druhá a ja som mal pocit, že mi začína šibať. Všetky domy v Timbuctu sú rovnaké: štyri múry, nádherné tepané vchodové dvere a vnútri nič. Presnejšie takmer nič: piesok, koberec, čajník a videokordér. zakaždým sme vošli, sadli si na koberec a vypili sme s domácim z miniatúrnych šálok pekelné silný čaj. Prvá šálka ma zobudila,

WTT
WORLD
TRAVEL
TICKET

druhá prebudila, tretia vyhodila, štvrtá vytočila, piata rozkokošila, šiesta katapultovala niekam na hranice superbdenia a sna. Predstavte si šesťposchodový dom, do ktorého niekto namontoval výťah na desať poschodí, posadil vás doň a zmačkol desinu. Výletel som cez strechu reality na divoký tobogán halucinácií, v ktorých ma obklopil zástup čiernych príbuzných v nočných košeliach, žien so zahalenými tvármi, fúzatých bojovníkov a čudných oblakov dymu z obetných tyčíniek. Viem, že na konci návštev nás jeden bratranec, strážca miestneho múzea zoberal do vzácnych zbierok, kde sú vystavené poklady nepredstaviteľnej historickej ceny. Originálne meče križákov, drahokamy, fascinujúce nádoby staré niekoľko tisíc rokov, predmety, ktoré nemôžu byť pozemského pôvodu, za čokoľvek by si dali archeológovia amputovať tri prsty a ten bratranec povedal: vezmite si z toho, čo chcete. Zadarmo? No, keď nezabudnete, môžete mi poslať z Európy také tenisky, ako má Ibrahim. (Ten Ibi ich teniskami naozaj očaril.) Predstavil som si, ako si vezmem z tej zbierky zlatý rituálny predmet tajného zabudnutého púštného náboženstva a potom ma jeho stúpenci prenasledujú ako Indianu Jonesa až do hadieho chrámu a nevedel som, či sú to čajové halucinácie alebo skutočnosť. No keď som sa prebral, mal som na prste nádherný starodávny prsteň pokrytý neznámym písmom. Po návrate domov nás tam čakal Moctar El-bouchari s neutrálnou správou. S letenkami nie je nič nové, ale na druhý deň nás prijme sám veľký šerif. Povedal Moctar a dodal: Ak sa dobre vyspí. V živote mi nenapadlo, že sa raz večer budem modliť, aby preboha Haidara Abdourahman Cherif buval ako anjlik. *Allah nech chráni šerifov spánok.*

Boris Filan
(POKRAČOVANIE)

Obyvatelia Patrónky sú spokojní

Vlani, tesne pred Vianocami, bratislavské mestské zastupiteľstvo schválilo územné rozhodnutie pre spoločnosť ARAL. Tým bolo súhlas na výstavbu benzínovej čerpacej stanice na Brnianskej ulici - na pozemku, ktorý podľa názoru občanov mal pre Patrónku značný ekologický a estetický význam. Po bezmála osem mesiacov trvajúcom boji s investorom a magistrátom občania napokon svoju zeleň nezachránili. Podarilo sa im však vyvzdorovať si aspoň isté kompenzácie.

Investor prisľúbil, že v záujme ochrany životného prostredia zredukuje plánovaný rozsah stavby a vybuduje ekologické stavby nad rámec pôvodného projektu. Občianskemu združeniu Za zdravú Patrónku sa vďaka mestskej časti Staré Mesto a ústretovosti riaditeľa ARAL Slovakia podarilo dosiahnuť dohodu, ktorou sa investor zaviazal znížiť počet stojanov, upustiť od výstavby autoumyvačky, vybudovať protihlukové bariéry a nahradiť odstránenú zeleň novou výsadbou. Asi pred mesiacom bola stavba pumpy ARAL skolaudovaná a uvedená do prevádzky. Investor dohodnuté podmienky z väčšej časti splnil. Zásadnú zásluhu na tom, čo občania Patrónky dosiahli, má starosta Starého Mesta Ing. Andrej Ďurkovský, ktorý hneď pri prvom stretnutí zástupcom občanov prisľúbil podporu a svoje slovo aj dodržal. Celé mesiace odolával rôznym tlakom a nekompromisne obhajoval záujmy občanov. Jeho postoje a činy v uplynulom období nás presvedčili, že na starostu Starého Mesta sa možno spohahnúť.

Ján Mareček,
Občianske združenie
Za zdravú Patrónku

SILVESTER '98 v „TATRE“!

Hotel Tatra*** Vás srdečne pozýva osláviť koniec roka 1998 do novozrekonštruovaných priestorov

TATRA - CLUBU.

Čaká Vás bohatá silvestrovská a polnočná večera, tanečná skupina Crazy Dreams, noc plná zábavy, tanca a prekvapení.

Čakáme Vás 31. 12. 1998 o 19.00 h
Cena lístka je 1200 korún.

Predaj a rezervácia lístkov na tel. 367-152
Hotel Tatra, Nám. 1. mája 5, Bratislava

Židovská reštaurácia je otvorená pre každého

Do kóšer reštaurácie Chez David na Zámockej ulici sme po predchádzajúcich kladných referenciách prichádzali s presvedčením, že v našom hodnotiacom teste dostane táto reštaurácia, ako prvá, najvyšší počet hviezdíček. Ak by mal niekto obavy vstúpiť do reštaurácie s ponukou tradičných židovských pokrmov, myslia si, že keď nie je židovského pôvodu, nemá tam čo hľadať, je na veľkom omyle. Chez David je vhodným miestom pre každého, kto dokáže rešpektovať špecifiká židovskej kuchyne. Prostredie reštaurácie nie je na prvý pohľad ničím výnimočné, pôsobí skôr moderným dojmom. Zariadenie a celkový štýl vyplývajú zrejme aj z výzoru budovy, v ktorej sídli a ktorá rozhodne nepatrí medzi historické skvosty Bratislavy. Zato čistota, úprava prestierania, ale najmä bezchybná obsluha si zaslúžia uznanie. O vyššej úrovni svedčia nielen strieborné príbory, nerezové podnosy a vyleštené poháre na stole, ale i samotná úprava jedálneho lístka, ktorý zaujme nielen svo-

Bedeker gurmána

jím obsahom, ale i formou spracovania. Ponuka jedál neohuruje svojím rozsahom, skôr špecifickou úpravou. Hneď po usadení nám ako couvert priniesli kúsok čerstvého chleba s tradičnou pomazánkou. Bola výborná a voňala cesnakom. Ako predjedlo sme ochutnali kurací šalát Kfar, rybaciu polievku Mishmar a Yasur - vývar s macosovými guľkami. Z ponuky hlavných jedál, v ktorej prevláda morčacie mäso a ryby na rôzne spôsoby, sme si vybrali hydínové špeciality. Bat yam - latkes plnený morčacou pochúťkou je vlastne naša zemiaková placka plnená kúskami mäsa, cibule a húb. Hydínová taštička Jericho je zase palacinka naplnená mäsom a zeleninou, poskladaná do tvaru taštičky a obalená v cestíčku. S opekanými zemiakmi a čerstvou, navyše veľmi esteticky upravenou zeleninovou oblohou chutila vynikajúco, rovnako ako morčacie prsia s pečeným baklažánom Dalila. Napriek

ponuke kóšer vín sme zostali len pri českom pive a americkom bourbone. Obsluhujúci čašník nám počas stolovania s neomylnou presnosťou a v pravý čas nosil na stôl objednané požívatinu a bez zaváhania obsluhoval z tej správnej strany, jednú ženu pri stole, samozrejme, vždy ako prvú. Po dobrom obede sme sa rozhodli pre múčnik a kávu. Aj keď tú majú v ponuke len jednu (klasické presso), zákusky, ktoré nám priniesli na striebornom podnose až k stolu, a ktoré sme hltali očami, klasickú úpravu rozhodne nepripomínali. Okrem toho, že ich bolo asi dvadsať druhov, boli čerstvé a chutili výborne. Ocenili sme tiež automaticky podávaný pohár vody ku káve, čo vo väčšine našich kaviarní a reštaurácií stále nie je samozrejmosťou. Ešte jedna vec nás milo prekvapila - veľmi prijateľné ceny. Z príjemného prostredia sme teda spokojní, zasytění a v dobrej nálade odchádzali do čerstvo zasnežených bratislavských ulíc.

Naše hodnotenie: ★★★★★
Maximálny počet: 5 hviezdíček

DELTA

REKVALIFIKAČNÉ KURZY:

1. Účtovníctvo, dane, počítače
3x týž. dopoludnia alebo 3x týž. popoludní
2. Víkendová škola účtovníctva
Kurzy je možné ukončiť skúškou s osvedčením
3. Mzdy a personalistika
4. Daňové priznanie
Lektori z Ekonomickej univerzity, auditori.
V cene kurzov študijná literatúra

DELTA, Školiace stredisko
Račianska 23, 831 02 Bratislava
tel./fax: 07/4425 1080, mobil: 0905 575 719
!POZOR! V decembri ZLAVA 35%

Niektoré domy v centre zostanú asi neopravené

STARÉ MESTO BRATISLAVSKÉ

Pred niekoľkými dňami sa na predstavitelov mesta obrátili otvoreným listom zástupcovia Únie somrákov a bezdomovcov (ÚSB), v ktorom vyjadrili rozhorčenie nad neustále sa zhoršujúcimi podmienkami života ľudí bez prístreška v centrálnej mestskej časti.

Ako sa uvádza v liste podpísanom predsedom ÚSB Ladislavom Bezstrešným, najväčšie problémy bezdomovcom spôsobuje unáhlená a nekonštruktívna rekonštrukcia chátrajúcich domov v centre mesta. Práve tieto objekty boli jedinými domovom mnohých ľudí, ktorí z rôznych dôvodov prišli o strechu nad hlavou. Najvypuklejšie sa tento nepriaznivý stav prejavuje v zimných mesiacoch, keď sú bývalí nájomcovia nútení počas chladných nocí nocovať na verejných miestach, v čakárňach na stanicích, v podchodoch, alebo kde sa dá.

Únia sa v tejto súvislosti obracia na primátora a starostu centrálnej mestskej časti, aby v čo najkratšom čase zastavili nezmyselnú obnovu pamiatok na korze a v jeho bezprostrednom okolí a zaručili členom ÚSB právo na život v centre mesta. Možnosť na dôstojný život bezdomovcov a somrákov zostalo už tak málo, že na bývanie v tom mizivom zvyšku neopravených budov museli vytvoriť poradovník záujemcov. Ako pre naše noviny uviedol predseda ÚSB Ladislav Bezstrešný, v prípade nevyhovenia žiadosti zo strany predstaviteľov mesta sú pripravení obrátiť sa so sťažnosťou na najvyššie orgány Európskej únie a všetky medzinárodné organizácie na ochranu ľudských práv. (cha)

Rozmiestnia v pešej zóne nášlapné míny?

STARÉ MESTO BRATISLAVSKÉ

S novým prevratným riešením neustáleho porušovania dopravných predpisov v centrálnej mestskej pešej zóne prišla iniciatívna skupina členov mestskej polície. Stalo sa tak po opakovaných sťažnostiach verejnosti, ale aj zástupcov mestskej časti Staré Mesto na nedôslednú kontrolu vjazdu automobilov do ulíc bratislavského korza.

Nové riešenie spočíva v náhodnom rozmiestnení nášlapných mín pod dlaždicami v uliciach pešej zóny. Tie však budú reagovať len na hmotnosť nad 500 kilogramov, takže pre chodcov nemôžu byť v žiadnom prípade životu nebezpečné. Spolu 365 nášlapných mín bude rozmiestnených tak, že na ceste nezostane voľný priestor na preklučkovanie akéhokoľvek motorového vozidla. O uložení mín bude informovať dopravná značka na začiatku pešej zóny. Podľa neoverených informácií z kruhov blízkych notorickým porušovateľom zákazu vjazdu do pešej zóny sa už objavili prvé automobily vybavené pancierovým podvozkom schopným eliminovať výbuch nášlapnej míny. Aj z tohto dôvodu vidia zástupcovia mestskej časti uvedenie navrhovaného riešenia do praktického života skôr skepticky. Nehľadiac na poslednú skúsenosť, keď pri testovacích pokusoch vybuchla jedna z mín pod kočom vezúcim štyroch zahraničných turistov. (bum)

Niekoľko tipov na zaujímavý vianočný darček

S blížiacimi sa vianočnými sviatkami narastá panika tých, ktorí ešte nestihli nakúpiť vianočné darčeky. Mnohí tak neurobili z dôvodu časovej tiesne, tí ďalší preto, že jednoducho neprišli na to, čím svojich najbližších vlastne obdarovať. Ak sa chcete vyvarovať tradičných ponožiek a papúč, čítajte nasledujúce riadky. Ponúkame vám niekoľko tipov na zaujímavý a veríme, že i „neokukateľný“ darček pre vaše mamy, otcov, starých rodičov, súrodencov, priateľov, milienky či kolegov.

ČAJ. Je vhodným univerzálnym darčekom pre ľudí všetkých vekových kategórií. Kvalitný čaj si v kovovej čajovej dóze dlhší čas uchová svoju arómu. Rôzne druhy váženého čaju nájdete aj v obchodnom dome Atlon na Námestí SNP, kde vám ho nasyjú do niektorej z ponúkaných kovových dóz, ktoré samé pôsobia milým estetickým dojmom.

VÍNO. Červené alebo biele je ideálnym darom pre milovníkov tohto ušľachtilého moku. Ozajstnému znalcovi dobrého vína urobíte radosť kvalitným značkovým vínom, ktoré v hojnom množstve ponúka napríklad nedávno otvorená Vinoteka sv. Urbana. Fundovaný personál vám poradí

pri výbere tej správnej značky z niektorej z najlepších oblastí pestovania vinnej révy.

RÁM NA FOTO. Nejde síce o darček finančne nákladný, avšak v spojení s fotografiou, ktorou sa chcete milovanej osobe dennodenne pripomínať aj týmto spôsobom, splní svoj účel. Netreba sa obmedzovať len na továrensky vyrobené rámy, vlastnej tvorivosti sa medze nekladú. Nafarbite ho, alebo ozdobte podľa vlastnej fantázie.

PLOSKAČKA. Placatá nerezová fláštička, ktorá k nám prišla z Ameriky, sa stáva čoraz obľúbenejšou. Je vhodná skôr pre tých, ktorí sa počas prechádzok v prírode potrebujú zahriať dúškom niečoho ostrejšieho. Na trhu nájdete rôzne veľkosti buď v čisto kovovej úprave alebo potiahnutú rôznofarebnou kožou.

KREDITNÁ KARTA. Nenásilný spô-

sob, ako niekoho obdarovať finančnou hotovosťou. Lepšie ako obálka s papierovými bankovkami sa bude pod stromčekom vynímať plastická karta, ktorá aspoň na prvý pohľad ukrýva darovaný peňažný obnos. Pri tejto forme darčeka je nevyhnutné dať si pozor na finančnú inštitúciu, v ktorej budete účtovať, aby sa obdarovaný pri prvom kontakte s bankovým automatom nedomočil veľkého sklamania.

INTERNET. Darček vhodný len pre majiteľa osobného počítača. V ponuke je množstvo pripojení s rôznymi dĺžkami predplatených minút a výškou mesačného paušálu. Verte, že pre počítačového maniaka neexistuje lepší darček. Ak ním chcete obdarovať niekoho z vlastnej domácnosti, nezabudnite strážiť telefónny účet.

ZÁJAZD. Tento typ obdarovania nepatrí medzi najlacnejšie, no rozhodne zapôsobí. Čo myslíte, aká bude reakcia vašej manželky či priateľky, keď ju hneď po Vianociach vyťahnete z uzimenej strednej Európy na vyhriatu pláž kdesi v Karibskom mori? V ponuke je niekoľko exkluzívnych zájazdov od viacerých cestovných kancelárií, len si vybrať.

KRESBA - unicef

Buďte opatrní aj v predvianočnom zhone!

Zákazník je pán

Vianoce sa blížajú a raj pre menej serióznych obchodníkov s nimi. Veď spotrebiteľia nakupujú v strese a zabúdajú na ostrážitosť. Ktože by mal čas a chuť dôkladne prezrieť výrobky, keď si musí v tlačnici dávať pozor na vreckárov! Nervozita, náhlenie a únava vytvárajú prostredie pre onen „zlatý čas“ zbavenia sa skladových zásob napríklad systémom zmiešania čerstvých a ležiakových tovarov (salónky, kolekcie). Aj textilný či kožiarsky tovar môže byť „preležaný“, čo sa prejaví v krátkom čase po používaní výrobku.

O fintách, keď sa nepredajný tovar pribalí do balíčka s efektným darčekom, ani nehovorím. Za neférovosť voči spotrebiteľovi považujem aj také usporiadanie tovaru v regáloch samoobsluh, keď sa po najmenšom pohybe spotrebiteľa stane havária, ktorú musí kupujúci zaplatiť napriek tomu, že iba neprimerane hlboko dýchal. Pre nízkoprijímavú časť občanov takáto príhoda znamená katastrofu, ale aj lepšie situovaným to iste na nálaďe nepridá. Čo robiť, aby sme sa pred sviatkami vyvarovali zbytočných spotrebiteľských stresov? Je iba jediná osvedčená rada: nečudujte sa, že ceny tradičného tovaru (napr. aj vajec) sa dokážu zvýšiť na dvojnásobok. Myslíte, že vás straším? Kdeže, iba z poradne viem, čo všetko vie pokaziť sviatočnú náladu. A ešte jedna rada: nezabudnite si uschovať bloček z

registračnej pokladne zo všetkých darčekom z registračnej pokladne zo všetkých darčekom, ktoré kúpíte. Pri prípadnej reklamácií ste povinní preukázať obchodníkov, že ste výrobok zakúpili v jeho predajni. V prípade, že paragon nemáte, je málo pravdepodobné, že vašu reklamáciu obchod uzná.

Možno sa vám zide ešte jedna rada pre prípad, že vás obdarujú viacnásobne tým istým výrobkom. Pokiaľ sú to papuče či bielizeň - nestala sa veľká chyba, keď časom sa to odnosi. Horšie je, ak dostanete niekoľko žehličiek či rýchlovarných kanvic. V takom prípade sa pokúste podobrotky dohodovať s obchodom, kde bol výrobok zakúpený, aby ste si ho mohli zameniť za iný tovar. Zdôrazňujem slovo podobrotky, pretože obchod nie je povinný vziať bezchybný výrobok späť. Samozrejme, že múdry obchodník to urobí, pretože si získa priazne spotrebiteľa. Na koniec mi dovoľte popriať, aby ste nič z toho, o čom bola reč, nemuseli zakúsiť na vlastnej koži. Nezabudnite ísť 18. a 19. decembra voliť a potom už iba veselé Vianoce a veľa šťastia v roku 1999.

Marta Černá,
Fórum spotrebiteľov

Podzemné garáže budú nad zemou

GARAGE

Odporcovia výstavby podzemných garáží pod Hviezdoslavovým námestím a Námestím SNP zvíťazili a pod tlakom verejnej mienky prinútili investorov zmeniť oba pôvodné projekty. Najmä zásluhou principiálneho postoja ochráncov a environmentalistov nebudú veľkokapacitné garáže POD, ale NAD oboma námestiami.

„Rozum a cit zvíťazil nad megalomanským avanturizmom autorov projektu, ktorí chceli zničiť naše krásne historické centrum mesta a v podzemí vybudovať nevkusné opachy,“ vyhlásil v tejto súvislosti spokojný bojovník proti podzemným garážam. Rovnako sa nadšeným aktivistom podarilo zachrániť zeleň na oboch námestiach - vzácné mohutné dreviny sa stanú súčasťou garážového komplexu a spríjemnia tak parkovanie majiteľom áut. Na miroch viacpodlažných garáží budú vyobrazené pôvodné pohľady na obe námestia pred výstavbou parkovacích domov. (min)

Bankomaty rozdáajú peniaze

BANKESLÁVA

Všeobecná úžerová banka prišla s nápadom, ako v predvianočnom čase pomôcť nesolventným Bratislavčanom. Akcia pod názvom Zober si a utekaj! sa uskutoční v posledný predvianočný týždeň na rôznych miestach Bratislavy, kde má banka rozmiestnené bankomaty.

Pravidlá akcie sú jednoduché: počas dňa sa na obrazovke bankomatu na 5 minút rozsvieti nápis Zober si a utekaj! Počas tohto krátkeho času si bude môcť jeden šťastlivec, ktorý sa v tom čase bude nachádzať v blízkosti bankomatu, vytkat' na obrazovke sumu finančného obnosu do výšky 5000 korún, ktorý mu bankomat vzápätí vypláti. Potom už odmenenému jedincovi neostane nič iné, len zobrať nohy na plecia a utekať. Jediným zádrhom celej akcie totiž je, že takto vyplatený obnos sa odráza z účtu predchádzajúceho užívateľa bankomatu, ktorý na výber musel použiť svoj PIN kód. (ban)

Využite príležitosť hľadáme aktívnych, samostatných pracovníkov pre prácu v oblasti poisťovníctva

Záujemcom ponúkame: zaujímavé finančné ohodnotenie s vysokou províziou, pohyblivý pracovný čas, odborné zaškolenie, spolupráca na plný pracovný úväzok alebo externe.

Prihlásiť sa možno telefonicky na číslach: 399-139, 398-102 alebo osobne na adrese:

KOOPERATIVA a.s.
Agentúra Bratislava
Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava

Správy z podsvetia

DÚBRAVKA

NA SARATOVSKÉJ ULICI museli vyprázdniť budovu Okresného súdu Bratislava 4 po tom, čo anonymný mužský hlas oznámil na linku 158, že v objekte je bomba. Polícia v objekte vykonala obhliadku, ale bombu nenašla.

STARÉ MESTO

NA HEYDUKOVEJ ULICI neznámy lúpežník pod hrozbou použitia noža obral 29-ročnú predavačku v súkromnom obchode o 23 397 korún. Polícia po ňom pátra.

NA DUNAJSKEJ ULICI neznámy muž fyzicky napadol 34-ročného predavača v stánku. Zobral mu prsteň zo žltého kovu a peňaženku s tržbou asi 2000 korún.

NA PALÁRIKOVEJ ULICI v jednom z bytov 38-ročný muž kuchynským nožom pichol do sedacej časti tela svoju manželku. Prípud je v štádiu vyšetrovania.

NA ŠANCOVEJ ULICI zadržala hliadka polície 18-ročného Juraja Š. z Partizánskeho a 20-ročného Petra K. z Bratislavy, ktorí poškodili tri motorové vozidlá a ukradli z nich rôzne veci - autorádia, lekárnice a autoantény. Páchateľov predviedli na policajné oddelenie.

NA ŠANCOVEJ ULICI pred pohostinstvom U pošára zadržali zlodějov - 25-ročnú Bratislavčanku a jej 28-ročného komplicu z Bánova, okres Nové Zámky. Obaja okradli cestujúcich v trolejbusu.

NA DUNAJSKEJ ULICI ukradol neznámy páchatel' osobné vozidlo Mercedes 220 striebornej metalízy. Majiteľovi vznikla škoda jeden milión korún.

NA ŽIDOVSKEJ ULICI ukradli osobné vozidlo Audi A8 čiernej metalízy. Majiteľ má škodu za jeden milión korún.

NA DOBROVIČOVEJ ULICI museli vyprázdniť budovu študentského domova STU po tom, čo neznámy muž telefonicky oznámil, že v budove je bomba. Policajti s pyrotechnikom a psom - výbušninarom objekt prehliadli, nijakú bombu však nenašli.

NA BANSKOBYSZTRICKEJ ULICI ukradli Rover 416 červenej metalízy v hodnote 700 000 Sk.

NA HOLÍČSKEJ ULICI vykonali príslušníci polície domovú prehliadku v byte 42-ročného muža, ktorého často navštevovali pochybné individua. Pri prehliadke našli policajti okrem 15 škatuliek psychotropných liekov aj niekoľko skladačiek s heroínom s celkovou hmotnosťou 0,4 gramu. V byte sa okrem majiteľa nachádzalo ďalších deväť osôb - sedem Bratislavčanov a dvaja cezpoľní návštevníci.

NA BUDATÍNSKEJ ULICI v predajni potravín prepadol neznámy ozbrojený lupič 39-ročnú predavačku a z pokladne ukradol takmer 17 000 korún.

NOVÉ MESTO

NA HÁLKOVEJ ULICI sa 19-ročný študent Farmaceutickej fakulty UK pokúsil vlámať do lekárne Medikament v komplexe Slimák. Keď ho chcel príslušník strážnej služby zadržať, zloděj ho nožom zranil na tvári. Policajti páchatel'a zadržali.

NA MATÚŠIKOVEJ ULICI odcudzil neznámy páchatel' čierny Mercedes 320 E, ktorý mal hodnotu 1,5 milióna korún.

NA ULICI ODOJÁROV ukradol neznámy páchatel' Škodu Octáviu modrej farby, čím majiteľovi spôsobil škodu 544 900 korún. (his)

MESTSKÁ POLÍCIA v Bratislave vzhľadom na nenaplnenosť stavu mestských policajtov oznamuje, že všetci zamestnanci po základnej vojenskej službe s maturitou, ktorí majú záujem rozšíriť jej rady, sa môžu prihlásiť u personalistky na veliteľstve Mestskej polície na Gunduličovej ulici 10, kde dostanú podrobnejšie informácie.

Najmenší palác na svete stojí na Uršulínskej

Pamätníci histórie

Miniaturný šľachtický palác, hádam najmenší na svete, vznikol prestavbou z meštianskeho domu na začiatku 20. storočia. Vtedy na staršie múry suterénov a prízemí postavili nové poschodie a fasádu upravili v novoklasicistickom slohu. Jedna z typických mreží na okne prízemí je označená menom kováča „Schima“ a datovaním 1918. Nad bránou je umiestnený kamenný erb šľachtickej rodiny.

V centrálnom salóne na poschodí nad vstupným vestibulom boli už v čase prestavby inštalované lampy elektrického osvetlenia. Pri úprave objektu a jeho prestavbe obytnej budovy na administratívne účely sa objavili zvyšky murív, ktoré možno datovať do stredoveku. V zadnej miestnosti na poschodí sa pod omietkou ukázal fragment gotického okna bývalej synagógy, ktorú zrušili po roku 1530, ktorá však bola výrazne viditeľná ešte okolo roku 1730. Dodnes je zachovaná v obvodových múroch susedného domu. Zo západu sa do nej zrejme vchádzalo cez gotický dom na mieste terajšieho objektu.

Naša ulica je v miernom pásme nevypočítateľná

Dunajská ulica sa síce nachádza v miernom pásme našej planéty, ale občas zažila Vianoce ako na Sibíri. Občas napadol ťažký mokrý sneh, potom to v noci všetko zamrzlo a do rána dolámalo na stromoch konáre. Pamätám sa na jeden Štedrý večer, keď cez deň zapršalo a do večera zamrzlo všetko na kost! V oknách žiarili sviečky a prskavky, nad mestom lietali anjeli, ľudia boli pri štedrej večeri - ale môj pes ma uhovoril, aby sme sa šli prejsť.

Pedro bol tichej povahy, veľmi sme si rozumeli. Vyšli sme na ulicu a tá bola ako klzisko! Pedro sa rozbehol a viezol sa po štyroch labkách do d'aleka. Zmizol na tom lesklom chodníku smerom k Manderláku, po chvíli sa priviezol na ľade spať. Najprv som si myslel, že ho tá rýchlosť jazdy na ľade zošokovala... ale nie. Výzeral spokojne. Pretože nevedel zabrzdiť - zmizol okolo mňa na štyroch labkách obrovskou rýchlosťou smerom k trhu pri Ondrejskom cintoríne. Bol to rýchlokoričuliarsky štedrý večer. Snehu nikde. Celá Bratislava bola zamrznutá ako orechová škrupina. K môjmu Pedrovi na štyroch labkách sa pridali deti na dvoch labkách a Dunajská bola celá v pohybe. Mamy sa ich snažili odchytať, ale to by museli mať siete ako rybári v Andalúzii. Dospelí

Po prvej svetovej vojne „palácič“ obýval kaviarnik Julius Prúger zo známej rodiny hotelierov Prúgerovcov. Jeho brat Henry neskôr zjednotil hotel Carlton a Savoy. Objekt bol do

polovice 80. rokov nepretržite obývaný. Po rekonštrukcii sa stal sídlom Mestského kultúrneho strediska.

Štefan Holčík

FOTO - Vladimír Mišauer

Chlapci z Dunajskej ulice

v ten vianočný deň radšej z domu ani nos nevystrečili.

Inokedy nastala v našom miernom pásme snehová chujava už koncom novembra! Zálaha snehu, kopce po oboch stranách ulice a čo bolo najhoršie - v noci zavialo brány a von z domu sa dostal len ten, čo mal lopatu. Chlapci z Dunajskej ulice veľmi zosmutneli. Pre množstvo snehu sa nemohli dostať do školy. A do školy chodili veľmi radi! Každá vynechaná hodina ich vedela veľmi rozžialiť. No napadlo toľko snehu - že Dunajská ulica znehynela. Na našom dvore mohlo dôjsť aj k stratám na životoch. Na domovníčku Smutkovú sa skydlo zo strechy v jednej chvíli toľko snehu, že ju to zvalilo na zem a načisto primliaždiť! Ani deti neboli na tom lepšie. Vo dvore bol kopec snehu, nahraný z okrajov - aby sa dalo chodiť do pivnice a kôlne. Chlapčiská boli pri chuti, začali sme stavať pod kopcom tunel. Striedali sme sa ako praví tunelári - chceli sme sa prekopať na druhú stranu snehového kopca. Nebudete mi veriť - ale žijú ešte na našej Dunajskej ulici očití svedkovia - pri tunelovaní zasypalo akurát mňa! Otec s domovníkom ma vyhrabáva-

li spod kopca lopatami, hrabľami a holými rukami... Málo chýbalo a do Staromestských novín by koncom tisícročia nemal kto písať o Dunajskej ulici! No poviem vám úprimne, že po tej skúsenosti som sa vždy na lyžovačke pri prednáške o lavínach len usmieval. Ja som pobyt pod snehom zažil! Ja som bol pod snehom štyri minúty! Ja viem, čo je to nevedieť pod snehom, kde je hore a kde je dolu! Ja viem, aká je pod snehom tma tmúca! A bol aj taký Štedrý večer na Dunajskej ulici, že bolo teplo, odmäk, hotová jar. Skadiaľ si spoza Álp vial teplý fén. Deti boli veľmi sklamané. Čo potom s deťmi na ostrove Curacao, keď je štedrý deň a všade okolo len horúca piesková pláž?

Mám rád štedrý deň na Dunajskej ulici. Naša ulica je v miernom pásme nevypočítateľná. Vždy nás niečím prekvapila. Možno tohto roku bude na ulici snehová čvachtanica. Môj otec hovoril tej snehovej kaši exoticky „loč-poč“. Mne je to v podstate jedno, aké bude počasie. Ja som len za to, aby bol na Dunajskej ulici pokoj a mier, aby sa nestrieľalo, aby nevypukla bojová „kuca-paca“. Všetkým chlapcom z Dunajskej roztrúseným po celej zemi želi šťastlivé a veselé vianočné sviatky

Julo Satinský

Bratislavské naj...

PRVÝ PANOVNÍK korunovaný v Bratislave bol Maximilián, syn kráľa Ferdinanda. Korunovaný bol 2. septembra 1563 v Dóme sv. Martina. Do roku 1830 sa v Bratislave uskutočnilo spolu 19 korunovácií.

PRVÝ ŠPITÁL v Bratislave je písomne doložený z roku 1309 a je ním Špitál sv. Antona. Vznikol najneskôr v druhej polovici 13. storočia a mal charakter sociálno-zdravotníckeho útulku pre starých chudobných ľudí, invalidov, slabomyseľných a siroty.

PRVÁ VEREJNÁ NEMOCNICA v Bratislave vznikla v roku 1669 ako Nemocnica u Milosrdných bratov na dnešnom Námestí SNP. Bola určená výlučne pre mužov, na liečenie žien vznikla v roku 1739 Nemocnica alžbetinok, ktorá bola súčasťou kláštorného komplexu tohto rádu. (sk)

Spomienkový album

Laurinská ulica bola až do roku 1936 na východnom konci nápadne úzka. To preto, že domy tu doslova kopirovali tvar gotickej brány, postavené v druhej polovici 13. storočia a zbúrané medzi rokmi 1775 a 1778. Zdá sa, že klasicistické domy, ktoré tam vzápätí postavili, obsahovali až do druhého poschodia stredoveké múry pôvodnej veže nad bránou.

V predbrání, ktoré sa zatáčalo do praveho uhla k juhu, postavili už v rokoch 1881-82 nájomný dom s kruhovým dvorom podľa projektu Ferdinanda Kittlera (č. 19). V jeho susedstve potom postavili architekti F. Wimmer a A. Szönyi v rokoch 1928/29 objekt s pasážou Central (č. 17). V roku 1936 prišiel rad na dom, ktorý bol zvyškom ľavej (severnej) strany stredovekej veže. Na jeho mieste postavili v roku 1937 nenápadný obytný dom (č. 15) podľa projektu arch. Gabriela Schreibera. Jeho fasáda je skoro identická s fasádou neďalekého domu na Nedbalovej 10 od toho istého architekta. V pôvodnej budove býval obchod (1922) obchod známej keľárskej firmy Grüneberg.

Južnú časť brány zbúrali až na začiatku 40. rokov v súvislosti s výstavbou novej bankovej budovy. Na jej mieste je dnes vchod do Divadla P. O. Hviezdoslava. Objekt banky projektovali architekti E. Kramár a Š. Lukačovič (Laurinská 22). Nová výstavba už nerešpektovala zachovanú dispozíciu pôvodnej brány. Aj meno ulice zmenili po vojne tak, aby už mestskú bránu nepripomínalo. Vrátili sme sa k pôvodnému názvu a brána, na ktorú už všetci zabudli, bude vyznačená na mieste, kde pôvodne stála.

Štefan Holčík

FOTO - archív a Vladimír Mišauer

Divadlá

DPOH

11.12. - Ako sa vám páči
12.12. - Ženský zákon
13.12. - Chrobák v hlave
15.12. - Višňový sad
16.12. - Ženba
17.12. - Znenadála
18.12. - Prelet nad kukučkiným hniezdom
19. a 26.12. - Veselé panie windsorské
27.12. - Na skle maľované
29.12. - Divadelná komédia
30.12. - Prelet nad kukučkiným hniezdom
31.12. - Veselé panie windsorské

MALÁ SCÉNA

11.12. - Mastný hrniec
12.12. - Šialený deň
13.12. - Vlastenci z mesta Yo
15.12. - Demokrati
16.12. - S vylúčením verejnosti
17.12. - Stratený list
18.12. - Krehká rovnováha
19. a 26.12. - Lev v zime
27.12. - Sex noci svätajánskej
29.12. - Demokrati
30.12. - Krehká rovnováha

ASTORKA - KORZO '90

11.12. - Armagedon na Grbe
13.12. - Meštiaci
14.12. - Výmena

15.12. - Tartuffe

16.12. - Popoluška

17.12. - Meštiaci

18. a 19.12. - Cyrano

ŠTÚDIO S

11.12. - Jubileum

13.12. - Pianissimo

16.12. - Pro dámu na balkóně

18. a 19.12. - Cyrano

28.12. - O škodlivosti tabaku a pod.

29., 30. a 31.12. - Kumšt

Kinó

YMCA: do 12. 12. Truman show (USA), do 16. 12. - Perfektná vražda (USA), 17. - 23. 12. Večný príbeh (USA), 25. - 31. 12. Dr. Dolittle (USA)

TATRA: do 16. 12. Perfektná vražda (USA), 17. - 23. 12. Výjednávač (USA), 25. - 30. 12. Mulan (USA), 25. - 30. 12. Výjednávač (USA)

HVIEZDA: do 16. 12. Mafia (USA), do 23. 12. Mulan (USA), 17. - 30. 12. Lolita (USA), 25. - 30. 12. Princ egypťský (USA)

OBZOR: do 16. 12. Zakázané ovocie (USA), 17. - 30. 12. Zaklánač koní (USA), 26. - 30. 12. Mulan (USA)

MLADOST: do 14. 12. Knoflíkáři (ČR), 15. - 16. 12. Tak dobre, ako sa len dá (USA), 17. - 23. 12. Zachráňte vojaka Ryana (USA), 26. - 28. 12. Niečo na tej Mary je (USA), 29. - 30. 12. Mravec Z (USA), 29. - 30. 12. Armageddon (USA)
NÁDEJ: 12. - 13. 12. Zaklánač koní (USA), 15. - 16. 12. Truman show (USA), 17. - 20. 12. Perfektná vražda (USA), 21. - 22. 12. Mravec Z (USA), 26. - 27. 12. Knoflíkáři (ČR), 29. - 30. 12. Dobrý Will Hunting

ZORA: do 12. 12. Pomstiteľia (USA), 18. 12. Tak dobre, ako sa len dá (USA), 19. - 20. 12. Niečo na tej Mary je (USA), 26. - 27. 12. Mulan (USA)

OLYMPIA: 12. - 13. 12. Armageddon (USA), 18. - 20. 12. Pomstiteľia (USA), 26. - 27. 12. Zorova maska (USA)

ODBOJ: do 13. 12. Mesto anjelov (USA), 18. 12. Knoflíkáři (ČR), 19. - 20. 12. Truman show (USA), 26. - 27. 12. Dobrý Will Hunting (USA), 28. - 30. 12. Perfektná vražda (USA)

Bratislavské
Noviny
najbližšie vyjdú 14. 1.

Hlavných hrdinov Goldmanovej hry Lev v zime stvárnilo Marián Geišberg a Helena Krajčiová. FOTO - Jana Nemčoková

Lev v zime je skutočne kráľovskou hrou

Možno, aby nám dali možnosť obzrieť sa dozadu nielen o tých tradičných 365 dní, ale oveľa ďalej, siahli dramaturgovia v SND pred vianočnými sviatkami v oboch premiérových prípadoch po historických témach. Na scéne DPOH nechali rozozniť snád' najobľúbenejšiu, frivolnú a pôvabnú Shakespearovu komédiu, plnú „veselých paničiek z Windsoru“ (v réžii Emila Horvátha a silnom hereckom obsadení - Ján Kroner, Richard Stanke, Jozef Vajda, Stano Dančiak, Michal Dočolomanský, Emília Vášáryová, Diana Mórová, Zdena Studenková, Ingrid Timková a mnoho ďalších).

Malá scéna zostala tradične o čosi vážnejšia, salónnejšia. Lev v zime je naozaj hrou kráľovskou, a nielen preto, že na šachovnici hýbe figúrkami vplyvných európskych panovníkov stredoveku. Autor James Goldman do nej dokázal

dostať historickú veľkoleposť, a pritom zostal pri písaní hry očividne oboma nohami pevne na zemi a nedal sa unášať nedotknuteľnosťou dejín. Naopak, aj v takom prostredí, akým bol anglický kráľovský dvor, našiel postavičky - a to pozorujúce sa priamo z najvyšších postov - s manierami, „achilovkami“ a vlastnosťami navlas rovnakými tým našim. A hoci ho príliš netrápila historická vernosť hry, tajomstvo, ktoré ukryl do jej riadkov, je nevyvrátiteľné: aj také „banality“, ako scény z manželského a ľúbostného života rázne ovplyvňujú dejiny.

Napriek svojim kvalitám, Goldmanovu hru definitívne preslávila až jej rovnomená filmová verzia (s Peterom O'Toolom v hlavnej úlohe). Pre režiséra Pavla Haspra to tak bol po Prelete nad kukučkiným hniezdom už druhý prípad, keď šiel po stopách osvedčenej filmovej

adaptácie. Oriechok aj pre tých najskúsenejších tvorcov. Levovi v zime by však v tomto prípade predsa len svedčalo možno viac odvahy, „uletlosti“. Režisér akoby v úcte pred kvalitami a zdanlivou dokonalosťou a prepracovanosťou pôvodného textu rezignoval na inovácie, dovolené aj v takejto historickej téme a hru, možno precízne, no chvíľami až sterilne, jednoducho „preniesol“ do súčasnosti.

So zaujímavým posolstvom, spoľahlivou hereckou prácou (Marián Geišberg, Helena Krajčiová, Soňa Valentová, Milan Mikulčík, Maroš Kramár, Štefan Bučko, Braňo Bystriansky), no bez toho čohosi, v divadle takého prepotrebného, navyše. Historická prechádzka dvoma scénami SND však môže byť v tomto predvianočnom čase prinajmenšom príjemná.

Alexandra Tinková

Ako spojiť exteriér a interiér Petržalky, alebo čo môžu urobiť občania pre svoje mesto

PETRŽALKA

Jeden z mojich zahraničných hostí, ktorý navštívil niekoľko štandardných petržalských domácností, povedal: „Som prekvapený, že máte dve Petržalky.“ Musel mi to vysvetliť. Podľa neho existuje „Petržalka-exteriér“ a „Petržalka-interiér“, ktoré sú vyslovene protikladné. Exteriér: šedivé domy, nie priam výstavná zeleň, zanedbané zástavky autobusov, vchody a chodby domov špinavé... „Bez urážky: vyzerá to ako lepšie slumy.“ Interiér: čisté, útulné, vkusne zariadené byty... Bez nadsázky: pôsobí to vysoko kultúrne.“

Priateľov postreh má veľa do seba. Nečudo, že mnohí sa usilujú „dostať sa“ z Petržalky; mnohým sa nám v nej však v podstate páči. Nečudo, že pre mnohých Bratislavčanov i Nebratislavčanov, ktorí navyše poznajú z novín rozličné štatistiky, predstavuje Petržalka „strašička“. Situácia Petržalčanov má niekoľko háčikov a paradoxov - a vlastne iba jedno riešenie.

Niektoré nepriaznivé štatistické údaje sú síce diskutabilné, ale zopakujme si ich: najvyššia kriminalita, najviac drogových závislých... Na druhej strane: najvyššia vzdelanosť, najvyšší priemerný príjem...

Sme teda najkultúrnejší a najbohatší a súčasne najviac kradneme, lúpime, ubližujeme, drogujeme - sme asi nejaki čudní...

Nepopierateľný fakt, že počtom obyvateľov a domácností predstavuje Petržalka viac ako štvrtinu Bratislavy, jednoznačne napovedá, že nemáme kam uniknúť, že sa nemáme kam odsťahovať. Veľká väčšina z nás je jednoducho odsúdená žiť tu, a preto nám nezostáva nič iné - iba Petržalku zmeniť.

Paradox medzi našim exteriérom, ktorý je výsledkom „veľkolepej“ socialistickej výstavby a ktorý sme dostali do vienka, a našim interiérom, ku ktorému sme sa pripravovali vlastnými schopnosťami, úsilím a usilovnosťou, naznačuje, že sila vonkajšieho prostredia je nezdoľná. Radšej sa teda zatvárame do milých ulít bytov a o to, čo je vonku, sa v bezmocnosti takmer nestaráme. Podliehame akémusi fatalizmu, hoci spoločným úsilím sa dá veľa zlepšiť.

Spojenie „spoločné úsilie“ môže mnohým zaváňať násilným kolektivismom - napríklad brigádami zväzackého typu, ktorých výsledky sa o chvíľu stratia... Obávam sa, že tadiaľ hlavná cesta nevedie. A predsa je naporúdzí schodné riešenie.

Keďže Petržalčania majú všetky vnútorné predpoklady, aby prekonali vonkajšie nepriaznivosti a poľudšťili svoje sídlisko či mesto, treba postupne utvárať základné systémové zmeny tunajšieho života. To je i nie je v rukách obyvateľov. Nie je to v tom zmysle, že skupinky nadšencov a obetavcov to nedokážu. A je to v našej moci, ak pripríme miestne zastupiteľstvo a našich 21 poslancov v mestskom zastupiteľstve, aby sa pustili do systematickej roboty. Magistrát sa nemôže tváriť, že špecifické problémy Petržalky sa ho netýkajú, musí ich spoluriešiť. A miestny úrad zas nemôže fungovať takpovediac „sám pre seba“ či zotrvačne, ale - čo i po malých krokoch - systematicky realizovať množstvo už zaznamenaných podnetov Petržalčanov na zlepšenie kvality tunajšieho života.

Dve Petržalky - „exteriér“ a „interiér“ - sa dajú spojiť! Iste, z roka na rok tu nebude raj, ale isté je, že nijaký dôsledný rozumný krok sa nestratí. Stačia na to dve veci: 1. vysúkať si rukávy rozumu, 2. dôsledne žiadať od všetkých, ktorí sa podujali na miestnu a mestskú poslanceckú dráhu, aby robili, čo je ich jedinou povinnosťou - aby slúžili spoluobyvateľom.

Braňo Hochel
Petržalčan

Kam za kultúrou?

STARÉ MESTO

DIVADELNÝ KLUB, Školská 14

11. a 12.12. o 19.00 - Kolobežka - premiéra Divadla a.ha.

13.12. o 14.30 - Mój kamarát Kuko - krst knihy

13. a 14.12. o 19.00 - Kolobežka - Divadlo a.ha.

20.12. o 19.00 - Vianočné posuny - diskusný večer

MKC Gaštanová 19

19.12. o 15.00 - Posedenie pri stromčeku

PKO, Nábr. arm. gen. L. Svobodu

11.12. o 19.00 - Vianoce s Anderom

13.12. o 15.00 - Vianoční koledníci - program pre deti

16.12. o 19.00 - O čo si koledujú slzy cez smiech - vianočný koncert

31.12. o 19.00 - SILVESTER '98

MESTSKÉ MÚZEUM,

Primaciálne námestie 3

16.12. o 15.30 - Bratislavský okrášľovacie spolok a jeho podiel na založení Mestského múzea - prednáška z cyklu Bratislava 1848-1918

PETRŽALKA

DK ZRKADLOVÝ HÁJ,

Rovniankova 3

11.12. o 19.00 - Večer autentického folklóru

15.12. o 18.00 - Terpsichore - vianočný koncert baletného štúdia

16.12. o 19.00 - Art cafe

18.12. o 18.00 - Nevzývajte sa prosím

19.12. o 15.30 - Vianočná párty - program pre deti

19.12. o 19.00 - Vianočný koncert modlitieb a chvál

22.12. o 19.00 - Vianočný koncert speváckeho zboru Škovránok

23.12. o 16.00 - Gašparko a drak - bábkové predstavenie

26.12. o 15.00 - O Červenej čiapočke

DK LÚKY,

Vigpašská 1

11.12. o 19.00 - Music Club - koncert skupiny O.B.D.

12.12. o 18.00 - Čertůf punk, Dimenzia X, B.S.C., Kundotkov syndróm - koncert punkových skupín

16.12. o 13.30 - Vianoce z cesta - prednáška

18.12. o 19.00 - Music Club - koncert skupiny HEX

19.12. o 20.00 - Zverokruh - tanečný večer

DÚBRAVKA

DOM KULTÚRY, Saratovská 2/A

11.12. o 16.00 - Ferdinand Věpy: Drevené plastiky - vernisáž predajnej podvianočnej výstavy

11.-23.12. od 10.00 do 19.00 - Vianočné trhy

13.12. o 10.30 - Ako sa hrať na hrad - rozprávkavý podaní divadla Dunajka

17.12. o 17.00 - Dúbravské Vianoce II. - mladí speváci, tanečníci, divadelníci, hudobníci

18.12. o 10.00 - Najstaršia rozprávka - divadlo Ludus hrá pre deti

20.12. o 10.30 - Paskudárium - rozprávka divadla PIKI

31.12. o 20.00 - Dúbravský Silvester - do tanca hrá skupina Akcent, cimbalovka, disco - vstupné 600 korún

NOVÉ MESTO

STREDISKO KULTÚRY, Vajnorská 21

12.12. o 17.00 - Vianoce s veselou muzikou - dychovka

13.12. o 11.00 - Predvianočné posedenie žien bratislavskej židovskej obce

16.12. o 17.00 - Paranormálne javy

22.12. o 17.00 - Ezoterické Vianoce

26.12. o 17.00 - Nielen Štefanom

31.12. o 20.00 - Silverster '98